

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI
(profil praktyczny)**

**dokonanej w dniach 15 – 16 września 2017 roku na kierunku
finanse i rachunkowość**

prowadzonym

**na Wydziale Finansów i Zarządzania
Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku**

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	13
Dobre praktyki	14
Zalecenia	14
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	14
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	14
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	29
Zalecenia	30
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3	30
Ad. 1 - Rekomendacje wpływające ze strategii technologizacji dydaktyki i ich wdrożenie .	33
Ad 2 - Rekomendacje po Radach Programowych i ich wprowadzenie w programy kształcenia	34
Ad. 3 - Rekomendacje wynikające z analizy wyników BAM	35
Ad. 4 - Akredytacje programu kształcenia.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	40
Zalecenia	40
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	41
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	43
Zalecenia	43
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	43
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	43
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	46

Dobre praktyki	46
Zalecenia	46
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	47
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	47
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	48
Dobre praktyki	48
Zalecenia	48
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	49
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	49
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	51
Dobre praktyki	51
Zalecenia	51
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	51
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	54
Dobre praktyki	55
Zalecenia	55
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	55
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński, członek PKA

Członkowie:

1. Dr hab. Wiesław Ciechomski – członek PKA
2. Prof. dr hab. inż. Stefan Wrzosek – członek PKA
3. Mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Mgr Marcin Wojtkowiak – ekspert PKA ds. pracodawców
5. Tomasz Kocoł – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku na kierunku *Finanse i rachunkowość* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier, przedstawicielami Kół Naukowych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Finanse i rachunkowość
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I i II stopnia
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Studia stacjonarne (I stopnia) i studia niestacjonarne (I i II stopnia)
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Kierunek <i>Finanse i rachunkowość</i> przyporządkowano do obszaru nauk społecznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	1) dziedzina nauk ekonomicznych, dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu; 2) dziedzina nauk prawnych, dyscyplina naukowa prawo.
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia – 6 semestrów – 184 pkt. ECTS Studia II stopnia – 4 semestry – 124 pkt. ECTS
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	12/480
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Prowadzone specjalności na studiach I stopnia: 1. Analityk rynku finansowego 2. Bankowość i innowacje finansowe 3. Obsługa funduszy inwestycyjnych 4. Podatki i doradztwo podatkowe 5. Rachunkowość i finanse przedsiębiorstw 6. International Finance Services (ścieżka anglojęzyczna) 7. International Business and Finance (ścieżka anglojęzyczna) Prowadzone specjalności na studiach II stopnia: 1. Bankowość i doradztwo finansowe 2. Bankowość i innowacje finansowe 3. Biegły rewident 4. Corporate Finance Management (ścieżka anglojęzyczna) 5. Gospodarowanie nieruchomościami 6. Inżynieria finansowa 7. Podatki i doradztwo podatkowe 8. Rachunkowość i controlling 9. Rachunkowość budżetowa i finanse samorządowe 10. Systemy audytorskie

	11. Zarządzanie finansami	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia – licencjat Studia II stopnia – magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	Studia I stopnia – 17 osób Studia II stopnia – 14 osób	
Liczba studentów kierunku	Studia stacjonarne 167	Studia niestacjonarne 1468
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia I stopnia – 1136	Studia I stopnia – 824 Studia II stopnia - 324

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria w odniesieniu, do których nastąpiła zmiana oceny	

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1.Koncepcja kształcenia

1.2.Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3.Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Finanse i Rachunkowość to jeden z trzech największych kierunków oferowanych przez Szkołę. Koncepcja kształcenia na tym kierunku studiów jest determinowana międzynarodowymi oraz krajowymi zjawiskami gospodarczymi, zwłaszcza dotyczącymi aspektów finansowych. Wynika z analizy potrzeb specyficznego otoczenia społeczno-gospodarczego. Skutecznie wykorzystuje potrzeby interesariuszy zewnętrznych. Wszystko to prowadzi do stwierdzenia, że jest ona dobrze osadzona w szerokim kontekście zjawisk i procesów gospodarczych a także uwzględnia oczekiwania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych artykułowane przez podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego.

Rezultatem takiego ujęcia koncepcji kształcenia są prowadzone w sposób systematyczny i metodyczny analizy, oceny i doskonalenie efektów kształcenia, badania czynników determinujących jakość kształcenia oraz rozwój programów studiów.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* wynika z misji, wizji i strategii rozwoju Uczelni.

Misja Uczelni stanowi, że „WSB w Gdańsku integruje i zapewnia studentom praktyczny rozwój ich pasji dla realizacji celów zawodowych”, a wizja rozstrzyga, że WSB to „Największa w Polsce północnej akademia, będąca partnerem biznesu, realizująca praktyczne kształcenie z zastosowaniem nowoczesnych technologii Regionalny lider w kształceniu studentów łączących naukę i pracę”. Obie wyznaczają szczególny powód funkcjonowania Szkoły.

Z analizy tych deklaracji wynika, że wskazują one na:

- Ukierunkowanie kształcenia na rozwój zawodowy studentów,
- Partnerskie relacje między Uczelnią i studentami,
- Koncentrację na studentach łączących studia i pracę,
- Ambicje bycia liderem na zarysowanym rynku.

Główne cele strategiczne Uczelni, jako niepublicznej szkoły wyższej, są zawarte w „Strategii Wyższej Szkoły Bankowej do roku 2020”. Obejmują podstawowy cel strategiczny, którym jest uzyskanie statusu Akademii oraz cały system wskaźników finansowych, konkretyzujących programy działalności, sformułowanych w kategoriach wielkości przychodów i rentowności podporządkowanych realizacji tego ambitnego celu strategicznego.

Zarówno misja, wizja, jak i cele strategiczne Uczelni odwołują się bezpośrednio do praktycznego kształcenia ukierunkowanego na potrzeby rynku pracy i rozwoju karier zawodowych studentów.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* wpisuje się również, zgodnie z treścią Księgi Jakości WSB Gdańsk, w Politykę Jakości Kształcenia. Głównymi celami polityki jakości i przypisanymi im narzędziami są:

- Zapewnienie jakości programów nauczania,
- Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej,
- Zapewnienie jakości procesu dydaktycznego.

Założeniom zawartym w misji, wizji i strategii rozwoju WSB w Gdańsku oraz w polityce jakości kształcenia podporządkowane są poszczególne elementy koncepcji kształcenia, jak też formy studiów (na pierwszym stopniu studia są prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, natomiast na drugim w formie niestacjonarnej, aby możliwe było łączenie studiowania z pracą zawodową). Wynikają z nich także efekty kształcenia, które na drugim stopniu stanowią rozwinięcie i pogłębienie efektów z pierwszego stopnia.

Realizując tak sformułowaną koncepcję kształcenia absolwent kierunku FiR posiada przygotowanie po:

- ukończeniu studiów I stopnia do wykonywania obowiązków zawodowych w pionach finansowo-księgowych organizacji różnych typów (przedsiębiorstw, organizacji społecznych, jednostek samorządu terytorialnego), w tym także przedsiębiorstw z szeroko rozumianej branży finansowej (banki, przedsiębiorstwa z sektora ubezpieczeń, fundusze inwestycyjne).
- ukończeniu studiów II stopnia do sprawnej i fachowej realizacji zadań określonych przez zwierzchników. Przez sprawną i fachową realizację należy rozumieć zestaw czynności polegający na określeniu źródła niezbędnych do realizacji zadania informacji, dobrania właściwej metody ich zebrania i przetworzenia oraz zaprezentowania wyników działania adekwatnego do jego rodzaju. Jest przygotowany do pełnienia aktywnych ról w szeroko rozumianej sferze finansów i rachunkowości.

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku *Finanse i Rachunkowość*, zgodnie z deklaracją Szkoły, posiada wiedzę ogólnoeconomiczną, specjalistyczną z zakresu finansów i rachunkowości oraz związaną z funkcjonowaniem organizacji gospodarczych i ich części. Zakres przedmiotów uzupełniony jest przez moduły prawne i z zakresu metod ilościowych. W ramach oferowanych specjalności studenci mogą wybrać ścieżkę kształcenia kładącą większy nacisk na określone elementy wiedzy i predyspozycji studenta: prawniczej, matematycznej, finansowo-księgowej czy psychologicznej. Oferowane obecnie specjalności (Wydział oferuje 7 specjalności w tym jedną w języku angielskim) podporządkowane są przede wszystkim nabyciu przez studentów umiejętności i kompetencje społeczne,

Absolwent studiów drugiego stopnia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* jest przygotowany do wypełniania różnych zadań doradczo-eksperckich w podmiotach szeroko rozumianej sfery finansów i rachunkowości. Potrafi samodzielnie analizować przebieg procesów ekonomicznych, określać ich przyczyny i konsekwencje, wyciągać wnioski dotyczące przyszłych działań nakierowanych na osiągnięcie założonych celów organizacji. Uczelnia kładzie szczególny nacisk na wiedzę ogólnoeconomiczną i specjalistyczną z zakresu finansów i rachunkowości. W nieco mniejszym – w porównaniu z kształceniem na pierwszym poziomie – zakresie w programie reprezentowane są elementy prawne i z zakresu metod ilościowych. Oferowane obecnie specjalności obejmują 4 pozycje na studiach magisterskich zwykłych i 4 specjalności na studiach magisterskich z jednoczesnymi studiami podyplomowymi.

Oferta Szkoły na obu poziomach studiów na kierunku *Finanse i Rachunkowość* umożliwia zainteresowanym znalezienie specjalności, na której będą w stanie zrealizować własne plany zawodowe i wykorzystać predyspozycje osobowościowe.

Istotnym wyznacznikiem koncepcji kształcenia na kierunku FiR na I oraz II stopniu kształcenia, co wynika z przedstawionych wyżej informacji, jest dywersyfikacja specjalności, które uwzględniają najnowsze tendencje w zakresie finansów i rachunkowości starając się sprostać oczekiwaniom współczesnego rynku pracy. Umożliwiają one dobór optymalnej dla studenta ścieżki kształcenia uwzględniającej jego własne zainteresowania i plany zawodowe oraz predyspozycje osobowościowe, a także mają na uwadze potrzeby pracodawców.

Przekazywana studentom wiedza, podporządkowana nabywaniu umiejętności i kompetencji społecznych, ma w dużym stopniu charakter aplikacyjny.

Analiza i ocena programu kształcenia na kierunku FiR na Wydziale Finansów i Zarządzania pozwala wskazać takie jego składniki, które można uznać za wyróżniki oryginalne i nowatorskie w odniesieniu do identycznych kierunków realizowanych na innych uczelniach, o podobnych celach i zakresie kształcenia. Dotyczy to zwłaszcza dywersyfikacji specjalności, które uwzględniają najnowsze tendencje w zakresie finansów i rachunkowości starając się sprostać oczekiwaniom współczesnego rynku pracy, wyposażenia absolwentów w umiejętności praktyczne, oraz powiązania praktyk zawodowych z pracą dyplomową.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, koncepcja kształcenia wpisuje się w plany rozwoju ocenianego kierunku, bazuje na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy (m.in. w oparciu o Badania Atrybutów Marki), a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną (opiniowanie programów i nowych specjalności, m.in. w ramach Rady Programowej), jak i proces dydaktyczny (udział praktyków wśród dydaktyków).

Przyjęta koncepcja kształcenia odpowiada na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy, który charakteryzuje stale rosnące znaczenie centrów usług wspólnych, a w jej tworzenie i aktualizowanie zaangażowani są (zarówno w sposób pośredni, jak i bezpośredni) przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi WSB w Gdańsku ma stałe i wieloletnie relacje.

1.2.

Postępujący proces rozwoju gospodarki, w którym aspekty finansowe zyskują coraz większe znaczenie wymusza wprowadzenie nowoczesnych technologii w tym również informatycznych, zmiany w prawie zwłaszcza podatkowym i bilansowym, narzuca nowe reguły prowadzenia procesów zarządzania finansami. Wszystko to prowadzi do nieustannej aktualizacji programów kształcenia, wprowadzania nowych treści kształcenia, doskonalenia efektów kształcenia, a podporządkowane jest nabywaniu przez studentów kompetencji zawodowych.

Obszary badawcze w zakresie, których podejmowane są prace rozwojowe odpowiadają treściom programowym kierunku FiR i dotyczą:

- Informacji finansowej w zarządzaniu jednostkami gospodarującymi,
- Rachunkowości behawioralnej (badania w zakresie aspektów behawioralnych w rachunkowości finansowej i zarządczej),
- Rozpoznania znaczenia Globalnych Zasad Rachunkowości Zarządczej,
- Samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego (problematyki zarządzania publicznymi zasobami finansowymi ze szczególnym uwzględnieniem samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego),
- Funkcjonowania rynków finansowych, ze szczególnym uwzględnieniem aspektu dojrzałości rynków akcji,
- Finansów behawioralnych w odniesieniu do rynków finansowych,
- Zarządzania ryzykiem finansowym w przedsiębiorstwach,
- Analizy polityki pieniężnej banków centralnych (charakterystyki i uzasadnienie polityki pieniężnej NBP na poziomie operacyjnym i strategicznym oraz zaproponowanie na tej podstawie sugerowanych zmian, ze szczególnym uwzględnieniem przyszłego wejścia Polski do strefy euro),
- Funkcjonowania strefy euro w kontekście kryzysu zadłużenia oraz konkurencyjności w niektórych krajach członkowskich oraz trwałości integracji walutowej w Europie.

Realizowane prace rozwojowe są zgodne z podstawowymi subdyscyplinami nauki finansów.

Prowadzone prace badawcze o charakterze rozwojowym, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* pozwalają na odpowiednie konstruowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a w dalszej kolejności na jego skuteczniejszą realizację i doskonalenie. Pracownicy tworzący dorobek naukowy Uczelni w zakresie finansów są jednocześnie prowadzącymi zajęcia na tym kierunku studiów. Wykorzystują oni swoje osiągnięcia naukowe poprzez bieżące uaktualnienie problematyki wykładów, opracowywanie case'ów dydaktycznych opartych na przeprowadzonych badaniach i proponowaniu tematów prac dyplomowych.

Kształcenie na kierunku *Finanse i Rachunkowość* w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku podporządkowane jest zapewnieniu absolwentom wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych umożliwiające im sprawną realizację zadań związanych z przyszłą pracą zawodową. Wymaga to zapoznania i poznania umiejętności wykorzystywania metod i technik dotyczących rozwiązywania problemów związanych z szeroko rozumianą problematyką finansów i rachunkowości. Dotyczy to przede wszystkim narzędzi informatycznych (np. programów finansowo-księgowych czy pracy w laboratorium tradingowym).

Realizowane w ostatnim okresie na kierunku *Finanse i rachunkowość* przedsięwzięcia wpisują się w przedstawione wyżej zjawiska. Konkretyzują się one w opracowywaniu programów kształcenia oraz opiniowaniu proponowanych specjalności. Przy ich doskonaleniu biorą udział przedstawiciele lokalnych interesariuszy zewnętrznych przede wszystkim pracodawców, którzy stają się podstawowymi weryfikatorami stosowania określonych instrumentów finansowych w procesie kształcenia. Wynikiem prowadzonych prac badawczych jest, między innymi, prowadzenia zajęć z modułów rachunkowościowych przy wykorzystaniu programu Symfonia, czy realizacja przedmiotów w ramach specjalności „analiza rynków finansowych” w laboratorium tradingowym utworzonym we współpracy z firmą OSTC.

W ramach prac rozwojowych uwzględniane są doświadczenia partnerów zagranicznych. Praktyczność studiów, nowoczesne metody dydaktyczne i system zarządzania jakością wypracowano we współpracy z Franklin University.

Przedsięwzięciami, które mają wpływ na koncepcję kształcenia, a swe źródło mają w międzynarodowej współpracy z podmiotami edukacyjnymi, są prowadzone od roku 2014 roku przez Szkołę zabiegi mające na celu uzyskanie akredytacji International Assembly for Collegiate Business Education (IACBE). Wśród akredytowanych przez IACBE kierunków jest także kierunek *Finanse i Rachunkowość*. Współpraca z tą instytucją pozwoliła, nie tylko, spojrzeć w nieco odmienny sposób na proces kształcenia na kierunku FiR. Skutkowało to wyodrębnieniem kluczowych, z punktu widzenia biznesowego, modułów kierunku i pozwoliło na zrewidowanie podejścia do efektów kształcenia. Skutkiem skutecznej akredytacji będzie przede wszystkim inna niż obecnie ocena programu kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych, co podniesie konkurencyjność absolwentów szkoły na rynku pracy.

Dla rozwoju koncepcji kształcenia, doskonalenia efektów kształcenia i programu studiów na ocenianym kierunku, a także wprowadzania skuteczniejszych sposobów realizacji procesu dydaktycznego Szkoła wykorzystuje szereg instrumentów, włącza w ten proces powołane w tym celu jednostki organizacyjne. Za takie uznać można analizy potrzeb rynkowych, które od wielu lat prowadzone są cyklicznie w ramach Badań Atrybutów Marki (BAM). Taką jest także funkcjonująca w WSB Komisji ds. Jakości Kształcenia kierunku FiR. Zaangażowani w prace Komisji przedstawiciele otoczenia biznesowego z sektora finansowego są źródłem cennych informacji.

Temu także celowi służą wykonywane badania oceniające wiedzę, umiejętności, kompetencję i postawy studentów oraz absolwentów w opiniach pracodawców, a także

absolwentów. Wnioski z tych badań są zestawiane w formie „Sprawozdań z realizacji wdrożenia zaleceń po analizie wyników BAM”.

1.3.

Wykaz przewidzianych do realizacji efektów kształcenia został zatwierdzony Uchwałą nr 64/2016 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 8 lipca 2016 r. w sprawie modyfikacji efektów kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* – studia I oraz II stopnia. Studenci wyższych roczników realizują program kształcenia, w którym obowiązują efekty przyjęte Uchwałą nr 61/2012 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 23 lipca 2012 r. Wprowadzone korekty nie przekroczyły dopuszczonego przepisami prawa limitu – 30% efektów kształcenia.

Efekty kształcenia zostały prawidłowo przyporządkowane do dziedzin i dyscyplin naukowych. Podczas wizyty Zespołu Oceniającego PKA Władze Dziekańskie przedstawiły załącznik do Uchwały nr 63A/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 13 czerwca 2013 roku w sprawie uchwalenia dziedzin i dyscyplin związanych z efektami kształcenia dla kierunków prowadzonych w WSB w Gdańsku. Wynika z niego, że oceniany kierunek *Finanse i rachunkowość* (studia I oraz II stopnia) został przypisany do:

- obszaru nauk społecznych;
- dziedziny nauk ekonomicznych, dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu;
- dziedziny nauk prawnych, dyscypliny naukowej prawo.

Odniesienie efektów kształcenia do dziedziny nauk prawnych dyscypliny prawo budzi jednak pewne zastrzeżenia wątpliwości. Aby takie przypisanie kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych było zasadne, treści z zakresu prawa powinny być wycenione, na co najmniej kilkanaście punktów ECTS. Tymczasem na studiach I stopnia tych treści jest niewiele.

Ponadto, oceniając sposób przypisania efektów kształcenia do dziedziny nauk prawnych, trzeba także podkreślić, że informacje pochodzące ze wspomnianej Uchwały nie korespondują z danymi z systemu POLON, w którym efekty kształcenia przypisano jedynie do dyscyplin: finanse i ekonomia. Zwraca się uwagę na potrzebę aktualizacji zapisów w systemie POLON.

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia realizowany jest profil praktyczny kształcenia. Przyjęte do realizacji efekty kształcenia zostały sformułowane relatywnie szczegółowo. W ich opisie wiodącą rolę odgrywa dyscyplina naukowa finanse. Na studiach I stopnia efektów kształcenia jest 36 (w tym 16 z zakresu wiedzy, 13 odnoszących się do umiejętności i 7 do kompetencji społecznych). Na studiach II stopnia jest ich 29 (odpowiednio 11, 11 i 7). Warto w tym miejscu nadmienić, że na praktycznym profilu kształcenia liczba efektów związanych z nabywaniem umiejętności powinna przekraczać liczbę efektów odnoszących się do pozyskiwania wiedzy. W przedłożonej dokumentacji znajduje się również prawidłowo sporządzona matryca pokrycia efektów kształcenia.

Efekty kierunkowe zostały należycie przypisane do efektów obszarowych z zakresu nauk społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia są realizowane wspólnie dla całego kierunku studiów (w ramach 27 przedmiotów na studiach I stopnia). Efekty realizowane wyłącznie w ramach danej specjalności obejmujące 6-9 przedmiotów na tych specjalnościach. Efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia są identyczne. W przypadku studiów II stopnia Uczelnia realizuje kształcenie jedynie w formie niestacjonarnej.

Przedmiotowe efekty kształcenia ujęto w kartach przedmiotów, w tym dla praktyk zawodowych, seminarium dyplomowego i wychowania fizycznego. W sylabusach, które standardowo zawierają kilka (z reguły 5-8) efektów przedmiotowych wskazano ich odniesienia do efektów kierunkowych. Sylabusy przedmiotów poprawnie określają także formy weryfikacji

efektów kształcenia oraz szczegółowe kryteria ocen powiązane ze stopniem realizacji zakładanych efektów kształcenia. Sylabus danego przedmiotu obejmuje wszystkie przewidziane dla niego formy zajęć (wykład, seminarium, ćwiczenia, konwersatorium, lektorat, projekt, ćwiczenia laboratoryjne).

Analizując efekty kształcenia należy zwrócić uwagę, że kompleksowa realizacja niektórych spośród nich może w niektórych przypadkach natrafić na obiektywne przeszkody. Przykładowo efekty związane z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i oprogramowania komputerowego brzmią następująco:

K_U10 „Prezentuje zdobytą wiedzę i umiejętności w mowie i piśmie z wykorzystaniem narzędzi informatycznych”;

K_U12 „Stosuje podstawowe narzędzia informatyczne”;

Efekty te zostały zdefiniowane poprawnie, ale ich realizację przewiduje się w ramach zbyt małej liczby przedmiotów, które są związane z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Z programów zajęć wynika, że w warunkach laboratoryjnych odbywają się nieliczne zajęcia. Dotyczy to na przykład takich przedmiotów jak:

- Warsztaty komunikacji i prezentacji (studia I stopnia);
- Wykorzystanie informatyki w doradztwie finansowym (studia II stopnia).

Wobec powyższego konieczna jest bardziej skuteczna weryfikacja spójności efektów kształcenia z zawartością siatek programowych.

Analizując realność osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez studentów, Zespół Oceniający PKA dostrzega, że niekiedy efekty kształcenia są sformułowane zbyt ambitnie, co niestety nie znajduje odzwierciedlenia w sposobie definiowania celów w części prac dyplomowych i ich merytorycznym poziomie. Zachodzi tu pewien dysonans i brak kompatybilności. Efekty te są osiąganе, ale często nie w stopniu maksymalnym. Nie budzi natomiast zastrzeżeń jasność i zrozumiałość efektów kształcenia oraz możliwość sprawdzenia stopnia ich osiągnięcia.

Istnieje realna możliwość osiągnięcia przez studentów kierunkowych efektów kształcenia związanych z nauczaniem języka obcego. Na studiach I stopnia są to efekty: K_U09 „Komunikuje się z otoczeniem oraz przekazuje swoją wiedzę przy użyciu różnych środków przekazu (zarówno w języku polskim jak i obcym)” oraz K_U11 „Posługuje się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Z kolei na studiach II stopnia jest to efekt: K2_U11 „Posługuje się językiem obcym również w zakresie nauk ekonomicznych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu”. Efekty kształcenia związane z kompetencjami językowymi są realizowane głównie na lektoratach. Na studiach licencjackich stacjonarnych studenci mają 120 godzin lektoratów (5 punktów ECTS), a na niestacjonarnych 90 godzin (5 punktów ECTS). Ponadto na studiach licencjackich studenci mogą realizować kształcenie na specjalności International Business and Finance oraz na studiach magisterskich na specjalności Corporate Finance Management. Specjalności te są w całości prowadzone w języku angielskim. W zajęciach uczestniczy łącznie 56 studentów, w tym 25 obcokrajowców. Warto także zaznaczyć, że studenci ostatniego roku studiów licencjackich mogą wyjechać na rok do Francji, do partnerskiej uczelni ESC Troyes, z którą WSB ma podpisaną umowę o Podwójny Dyplom. Z możliwości tej korzystają jednak nieliczni studenci kierunku *Finanse i rachunkowość*. Wymienione wyżej możliwości rozwijania kompetencji językowych poprzez wybór ścieżki anglojęzycznej, wyjazdu do partnerskiej francuskiej uczelni lub innych szkół w ramach programu Erasmus dotyczą jednak tylko najbardziej zmotywowanych studentów. Dlatego zdaniem Zespołu Oceniającego PKA celowe jest poszerzenie oferty dydaktycznej poprzez wprowadzenie obligatoryjnego przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym – dotyczy to w szczególności studiów magisterskich.

Władze Uczelni i Wydziału dokładają należytych starań, aby wykazy przewidzianych do realizacji efektów kształcenia były systematycznie modyfikowane. Działania w tym zakresie regulowane są Uchwałą nr 64/2016 Konwentu WSB w Gdańsku z dnia 8 lipca 2016 roku w sprawie modyfikacji efektów kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* – studia I oraz II stopnia. W pracach koncepcyjnych uczestniczą członkowie Rady Programowej kierunku oraz Rady Przedsiębiorców, co znajduje potwierdzenie w stosownych protokołach. Wynika z nich, że przedmiotem dyskusji były takie kwestie jak weryfikacja form realizacji efektów kształcenia, przygotowanie kierunku do akredytacji IACBE (International Assembly for Collegiate Business Education), modyfikacja ścieżek studiów, wprowadzenie do oferty dydaktycznej nowej specjalności i inne ważne tematy. Aktualny wykaz efektów kształcenia jest rezultatem konsultacji realizowanych od roku 2015.

Kierunkowe efekty kształcenia obowiązujące w Uczelni są ustalane na poziomie grupy Wyższych Szkół Bankowych. Efekty specjalnościowe i przedmiotowe są konsultowane z kadrami prowadzącą zajęcia, metodykiem dydaktycznym oraz z przedstawicielami pracodawców i studentów. Bardzo ważną rolę w koordynacji tych prac pełni menedżer kierunku.

Zbiór zakładanych do realizacji efektów kształcenia właściwie odzwierciedla te, które związane są ze zdobywaniem przez studentów umiejętności praktycznych właściwych dla zakresu działalności zawodowej. Przy konstrukcji efektów kształcenia punktem odniesienia na studiach I stopnia było przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodów, na które istnieje duże zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy. Eksponowano praktyczność kształcenia, która od 20 lat stanowi wizytówkę sieci Wyższych Szkół Bankowych w Polsce. Z kolei na studiach II stopnia akcenty zostały położone na wyposażenie absolwentów w umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, przy równoczesnym zagwarantowaniu użyteczności kształcenia. W zakresie efektów z grupy kompetencji społecznych wyeksponowano propagowanie postaw samodzielności, umiejętności pracy zespołowej, a także prezentacji efektów pracy własnej. Z kolei w zakresie wiedzy położono nacisk na znajomość regulacji prawnych dotyczących rachunkowości, znajomość metod oceny efektywności różnych obszarów działalności przedsiębiorstwa i zarządzania ryzykiem oraz narzędzi analizy kosztów i rachunkowości zarządczej.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, w ramach efektów kształcenia w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych uwzględnione zostały efekty mające bezpośrednie przełożenie na praktyczne wykorzystanie nabytej wiedzy. W programie studiów I-go stopnia przewagę mają efekty z obszaru umiejętności i kompetencji społecznych.

Program studiów, zarówno na I, jak i II stopniu oferuje kilka specjalności odpowiadających na aktualne wyzwania i potrzeby branżowego rynku pracy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* na profilu praktycznym jest dobrze osadzona w misji i strategii Szkoły, wpisuje się w projekty strategiczne Uczelni, także politykę zapewnienia jakości kształcenia, właściwie eksponuje wątki praktyczne oraz uwzględnia wymagania i oczekiwania podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego.

Prowadzone prace badawcze o charakterze rozwojowym, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* odpowiadają zakresowi efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku. Pozwalają na odpowiednie konstruowanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a w dalszej kolejności na jego skuteczniejszą realizację i doskonalenie.

Plany rozwoju ocenianego kierunku są powiązane z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy. Analizy potrzeb rynkowych dotyczące m.in. oferty edukacyjnej są prowadzone głównie w ramach Badań Atrybutów Marki (BAM). Rezultaty tych badań są

opracowywane w formie raportów i mimo dosyć wysokiego poziomu ogólności i standaryzacji narzędzi, które stanowi m.in. ankieta skierowana do studentów, wyniki części analiz i wnioski odnoszą się również do ocenianego kierunku (dotyczy to jednak tylko badań prowadzonych wśród studentów). W bardzo ograniczonym stopniu w procesie weryfikacji efektów kształcenia wykorzystywane są natomiast wyniki monitoringu losów absolwentów.

Można stwierdzić, że efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są wewnętrznie spójne i tworzą jednolitą całość oraz pozwalają na ich weryfikację w oparciu o przyjęte rozwiązania. Efekty kształcenia są przejrzyste i możliwe do realizacji. Są też systematycznie modyfikowane z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Konstrukcja efektów kształcenia pozwala studentom na zdobywanie praktycznej wiedzy z zakresu finansów i rachunkowości oraz nabywanie kompetencji społecznych wymaganych na rynku pracy, takich jak samodzielność, odpowiedzialne podejmowanie decyzji, praca zespołowa, asertywność i inne.

Dobre praktyki

1. Bezpośredni wpływ pracodawców na ofertę nowych specjalności poprzez działania Rady Programowej

Zalecenia

1. W związku z tym, że oceniany kierunek kształcenia *Finanse i rachunkowość* (studia I i II stopnia) został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych oraz dwóch dziedzin naukowych i czterech dyscyplin naukowych:

- Dziedzina nauk ekonomicznych, dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu;
- Dziedzina nauk prawnych, dyscyplina naukowa prawo.

zaleca się potrzebę zmian przypisania efektów do tych dyscyplin naukowych, z którymi są ściśle związane a także konieczność aktualizacji ich zapisów w systemie POLON.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Wydział Finansów i Zarządzania prowadzi na ocenianym kierunku studia I stopnia w formie studiów stacjonarnych (w wymiarze 1764 godzin) i niestacjonarnych (1482 godziny) oraz II stopnia w formie studiów niestacjonarnych (962 godziny). Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana w cyklu kształcenia na studiach pierwszego stopnia wynosi od 184, natomiast na studiach drugiego stopnia 124.

Programy studiów zostały przyjęte przez Radę Wydziału Uchwałą nr 7/2016 Rady Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku z 31 marca 2016 roku w sprawie zatwierdzenia planów i programów studiów I oraz II stopnia na rok akademicki 2016/2017 dla kierunku *Finanse i rachunkowość*. W przedłożonej dokumentacji znajduje się również Uchwała Samorządu Studentów WSB w Gdańsku nr 1/2016 z 17 marca 2016 roku w sprawie zaopiniowania programu studiów na rok akademicki 2016/2017 na kierunkach *Finanse i rachunkowość* oraz *Zarządzanie*. Wydział posiada duże doświadczenie w kształceniu na

ocenianym kierunku, ponieważ jest ono prowadzone od 1998 roku na studiach I stopnia i 2005 roku na studiach II stopnia.

Program studiów posiada klasyczną modułową strukturę, która obejmuje następujące moduły: kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego, specjalnościowego (wspólny dla wszystkich specjalności), program dla specjalności. Sekwencja zajęć jest właściwa. Przedmioty podstawowe i kierunkowe skoncentrowane są w pierwszych trzech semestrach. Zajęcia do wyboru oraz seminaria dyplomowe ujęte zostały w trzech ostatnich semestrach.

Program studiów w zakresie przedmiotów kierunkowych obejmuje na pierwszym stopniu na kierunku *Finanse i rachunkowość* aspekty prawne, ekonomiczne, ogólnofinansowe i związane z rachunkowością oraz inne powiązane z funkcjonowaniem przedsiębiorstw i instytucji. Konstruując zakres przedmiotów kształcenia każdorazowo uwzględniano specyfikę pracy zawodowej związanej z określoną specjalnością.

Prowadzone specjalności na studiach I stopnia to:

1. Analityk rynku finansowego,
2. Bankowość i innowacje finansowe,
3. Obsługa funduszy inwestycyjnych,
4. Podatki i doradztwo podatkowe,
5. Rachunkowość i finanse przedsiębiorstw,
6. International Finance Services (ścieżka anglojęzyczna),
7. International Business and Finance (ścieżka anglojęzyczna).

Prowadzone specjalności na studiach II stopnia obejmują 11 pozycji, w tym 7 na studiach magisterskich z jednocześnie realizowanymi studiami podyplomowymi:

1. Bankowość i doradztwo finansowe,
2. Bankowość i innowacje finansowe,
3. Biegły rewident,
4. Corporate Finance Management (ścieżka anglojęzyczna),
5. Gospodarowanie nieruchomościami,
6. Inżynieria finansowa,
7. Podatki i doradztwo podatkowe,
8. Rachunkowość i controlling,
9. Rachunkowość budżetowa i finanse samorządowe,
10. Systemy audytorskie,
11. Zarządzanie finansami.

Dokonując oceny oferty dydaktycznej na prowadzonym kierunku trzeba wspomnieć, że jest ona bardzo bogata, ale duże rozproszenie sprawia, że na niektóre specjalności nabór jest stosunkowo niewielki.

W programie ocenianego kierunku studiów identyfikuje się praktyki zawodowe. Zgodnie ze ścieżką studiów i regulaminem praktyk trwają one 12 tygodni, czyli 480 godz., czyli 60 dni roboczych od poniedziałku do piątku po 8 godzin dziennie. Taki wymiar praktyk pozostaje w zgodzie z ideą praktycznego profilu kształcenia ukierunkowanego na kształcenie praktycznych umiejętności zawodowych, czyli ściśle powiązanych z kierunkiem studiów. Jednocześnie narzuca na Uczelnię obowiązek szczególnie starannego doboru miejsc odbywania praktyk, ich organizacji oraz sposobu dokumentowania efektów kształcenia osiągniętych w ramach praktyk.

W dokumentacji programu studiów przedstawiono wzór umowy o przeprowadzenie praktyk studenckich, a także inne kompleksowe informacje na temat partnerstwa biznesowego, w tym wzór umowy o kształceniu dualnym. Ponadto zamieszczono 5 kserokopii umów partnerskich, których celem jest między innymi współpraca w organizacji praktyk i staży zawodowych. Są to porozumienia zawarte, między innymi, z następującymi podmiotami:

- PHINANCE S.A. w Poznaniu;

- STBU Brokerzy Ubezpieczeń Sp. z o.o. w Sopocie;
- Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych we Wrocławiu;
- Arla Global Financial Services Centre Sp. z o.o. w Gdańsku;
- ING Bank Śląski S.A. w Katowicach.

Wśród innych przedsiębiorstw, które oferują możliwość odbycia praktyk studentom kierunku *Finanse i rachunkowość* można wymienić m. in.: PKO SA, PKO BP, State Street, Phinanse SA, Kasa Stefczyka, UW Energa SA, Vector, Eurobank, Tyszkiewicz Nieruchomości. Pracodawcy, u których studenci WSB odbywają praktyki są proszeni o ocenę kompetencji praktykantów oraz oczekiwań, jakie wobec nich zgłaszają. Badania takie zostały zrealizowane w ramach projektu *Ekonomia sukcesu - program rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku*. Ich rezultaty są cenną informacją, która jest wykorzystywana nie tylko w ramach optymalizacji organizacji praktyk, ale również w procesie modyfikowania programów nauczania.

Podkreślić także należy bezpośredni wpływ pracodawców na ofertę nowych specjalności oraz ich udział w procesie dydaktycznym przyjmujący różne formy (m.in. prowadzenie zajęć, organizację wizyt studyjnych).

Zespół Oceniający PKA pozytywnie ocenia spójność treści programowych przewidzianych dla kształcenia w zakresie znajomości języka obcego z planowanymi efektami kształcenia. Treść kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia oraz zawartość prac etapowych wskazują, że studenci osiągają podstawowe kompetencje językowe oczekiwane od absolwentów kierunku prowadzonego na profilu praktycznym. Trudno jest jednoznacznie zweryfikować na ile są przygotowani do pracy w środowisku międzynarodowym. Jak już zaznaczono nauka języka obcego jest prowadzona wymiarze 120 godzin na studiach stacjonarnych I stopnia i 90 godzin na studiach niestacjonarnych I stopnia (5 punktów ECTS) oraz w wymiarze 18 godzin zajęć (6 punktów ECTS) na studiach niestacjonarnych II stopnia.

Również wymiar seminarium dyplomowego (52 godziny zajęć na studiach I i II stopnia) jest właściwy. Przyjęty w planie studiów wymiar godzin w odniesieniu do seminarium dyplomowego pozwala na realizację założonych efektów kształcenia.

Zajęcia z przedmiotów przewidzianych w programach studiów realizowane są z zastosowaniem zróżnicowanych form dydaktycznych (wykład wsparty prezentacją multimedialną, wykład problemowy lub konwersatoryjny, metoda przypadków, dyskusja dydaktyczna, filmy, animacje i symulacje, burza mózgów, metody programowania z użyciem komputera, projekty, debata oksfordzka, quizy i inne).

Struktura form zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia oraz studiach niestacjonarnych II stopnia jest w zasadzie właściwa z punktu widzenia możliwości realizacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Dobór treści i metod kształcenia jest na obu stopniach dostosowany do profilu praktycznego.

Studentom studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zagwarantowano wystarczającą do osiągnięcia efektów kształcenia liczbę tzw. godzin kontaktowych. Wymiar zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych I stopnia wynosi 1136. Liczbę tzw. godzin kontaktowych na studiach I oraz II stopnia oraz całkowitą liczbę godzin realizowanych w ramach poszczególnych form zajęć zaprezentowano w poniższej tabeli.

Forma zajęć	Studia					
	Stacjonarne I stopnia		Niestacjonarne I stopnia		II stopnia	
	Liczba godzin	% w odniesieniu do liczby godzin kontaktowych	Liczba godzin	% w odniesieniu do liczby godzin kontaktowych	Liczba godzin	% w odniesieniu do liczby godzin kontaktowych
Wykłady	402	35,39%	300	36,41%	104	32,10%
Ćwiczenia	162	14,26%	120	14,56%	0	

Konwersatoria	312	27,46%	228	27,67%	176	54,32%
Laboratoria	72	6,34%	48	5,83%	0	
Lektoraty	120	10,56%	60	7,28%	0	
Seminarium	52	4,58%	52	6,31%	52	16,05%
Zajęcia sportowe	16	1,41%	16	1,94%	16	4,94%
e-learning	8	0,70%	38	4,61%	18	5,56%
Praca projektowa	140		140		100	
Praktyki	480		480		480	
Razem godziny kontaktowe	1136	100%	824	100%	324	100%
Godziny kontaktowe modułów związanych z praktycznym przygotowaniem	882	77,64%	648	78,64%	220	67,90%
Godziny zajęć modułów do wyboru	472	41,54%	394	47,81%	192	59,26%
Ogółem	1764		1482		962	

Liczebność grup studenckich jest regulowana przez przepisy uczelniane. Maksymalne liczebności grup, dla różnych form prowadzenia zajęć, wynoszą:

- Wykłady (do 150 osób w grupie);
- Ćwiczenia (do 40 osób w grupie);
- Konwersatoria (do 50 osób w grupie);
- Laboratoria (do 22 osób w grupie);
- Lektoraty (do 30 osób w grupie);
- Seminarium (do 16 osób w grupie);
- Zajęcia sportowe (do 25 osób w grupie);
- e-learning (indywidualnie);
- Projekty (liczebność grup uzależniona od typu projektu);
- Praktyki (indywidualnie).

Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych przewiduje ich realizację od poniedziałku do piątku. Zajęcia z poszczególnych przedmiotów realizowane są w większości w blokach dwugodzinnych. Pomiędzy zajęciami są zachowane odpowiednie przerwy. Taki harmonogram zajęć dydaktycznych pozwala na zachowanie zasad higieny pracy.

Z kolei zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w ramach zjazdów weekendowych. Zajęcia trwają z reguły od godziny 8:00 do godziny 17:50, choć niekiedy zdarza się, że są kończone późno, nawet o godz. 21.10. Nie stwierdzono występowania dużej kumulacji godzin zajęć z jednego przedmiotu lub nadmiernej kumulacji zajęć realizowanych jednego dnia z tym samym nauczycielem akademickim. Zmiany planów zajęć są podawane z dużym wyprzedzeniem.

W procesie dydaktycznym ważną rolę odgrywają menedżerowie kierunku, którzy zajmują się kwestiami związanymi z formalną i merytoryczną organizacją zajęć i posiadają znaczne kompetencje. W Uczelni ustawicznie kładzie się nacisk na praktyczność przekazywanej wiedzy i kształcenie umiejętności. Atutem kształcenia jest elastyczność oferty dydaktycznej, aby była ona konkurencyjna w stosunku do innych trójmiejskich szkół wyższych.

Zgodnie z dewizą Uczelni jej studenci traktowani są jak partnerzy, a nie jak petenci. Na takie postrzeganie WSB wpływa również sprawna obsługa administracyjna. Jest to konsekwencją sprawdzonego, procesowego modelu zarządzania, w trzech sferach: dydaktycznej, naukowej i administracyjnej.

Wydział Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku umożliwia zaspokajanie indywidualnych potrzeb w zakresie wyboru ścieżki kształcenia poprzez:

1. Oferowanie bloku przedmiotów do wyboru (np. wybór specjalności i grupy seminaryjnej), dzięki czemu student może rozwijać swoje zainteresowania. Moduły zajęć do wyboru zostały wycenione na studiach licencjackich na 57 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 58 punktów ECTS na studiach niestacjonarnych a na studiach magisterskich na 62 punkty ECTS;
2. Zapewnianie indywidualnej organizacji studiów umożliwiającej studentowi zaliczanie modułów zajęć w preferowanym przez niego czasie;
3. Indywidualne konsultacje realizowane przez wykładowców.
4. Rozwiązywanie zadań projektowych realizowanych na wybranych modułach zajęć, w których studenci dobierają zaufanych współrealizatorów projektu oraz temat projektu (np. na przedmiocie „Biznes plan”);
5. Organizację praktyk zawodowych, w taki sposób, aby studenci mieli wpływ na wybór miejsca praktyki.

Oceniając wsparcie udzielane studentom w procesie uczenia się należy stwierdzić, że władze rektorskie i dziekańskie podejmują należyte działania w tym kierunku. Jako przykład można podać stworzenie i wdrożenie procedury mającej na celu zminimalizowanie odsiewu studentów. Wskaźniki odsiewu są relatywnie wysokie - na poziomie 15-20%.

Warto również wyeksponować fakt, że Uczelnia podejmuje kompleksowe działania na rzecz optymalizacji programów nauczania. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono kilkanaście protokołów z prac Komisji ds. Jakości Kształcenia, które odbyły się w ostatnich kilku latach. Część prac odbywała się drogą zdalną, poprzez mailową wymianę opinii i propozycji zmian. Przedmiotem prac były takie kwestie jak analiza siatek programowych i ocena propozycji korekt zgłaszanych przez wykładowców, zmiany wymiaru godzinowego niektórych przedmiotów, potrzeba eksponowania treści i przedmiotów związanych z e-marketingiem, ocena potrzeb aktualizacji sylabusów przedmiotów, konieczność rozwijania tzw. kompetencji miękkich wśród absolwentów kierunku, wymóg eliminacji niepotrzebnie dublowanych treści z przedmiotów ogólnoeconomicznych, zasadność poszerzenia oferty przedmiotów obcojęzycznych oraz wypracowanie nowych zestawów pytań na egzamin dyplomowy.

Na ocenianym kierunku kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość posiada jedynie wspomagający charakter.

Reasumując, programy i plany studiów, ujęte w nich treści programowe, wymiar godzinowy poszczególnych przedmiotów, stosowane formy zajęć i metody dydaktyczne generalnie pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie kształtowania umiejętności praktycznych potrzebnych na rynku pracy. Wśród stwierdzonych mankamentów i związanych z nimi rekomendacji należy wymienić:

- Relatywnie niewielką liczbę przedmiotów informatycznych, które powinny być dedykowane osiągnięciu praktycznych efektów kształcenia;
- Potrzebę stałego poszerzania palety przedmiotów do wyboru;
- Zbyt dużą liczebność niektórych grup seminaryjnych, ćwiczeniowych i konwersatoryjnych;
- Egzekwowanie założenia, aby co najmniej 45-50% zajęć odbywało się w laboratoriach, pracowniach i innych pomieszczeniach dydaktycznych, w których studenci wyposażeni są w praktyczne umiejętności zawodowe;
- Podjęcie działań na rzecz stopniowego zwiększenia wymiaru zajęć odbywających się w rzeczywistych warunkach pracy.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, na zajęciach teoretycznych mają oni możliwość aktywnego uczestnictwa i zabierania głosu w dyskusjach, natomiast w przypadku zajęć praktycznych, wykonują zadane czynności samodzielnie.

Zdaniem studentów liczebność grup jest odpowiednio dostosowana do formy zajęć. W dalszej kolejności, w ocenie studentów, nauczyciele akademicki prezentują elastyczne podejście do kształcenia i w czasie zajęć na bieżąco reagują na pomysły i potrzeby studentów oraz wyjaśniają zagadnienia sprawiające im trudność. Dodatkowo, zdaniem studentów, nauczyciele akademicki prawidłowo diagnozują potrzeby grupy i dostosowują do nich metody kształcenia. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom studentów włączają oni również dodatkowe tematy do realizowanych zajęć. Studenci zgłosili natomiast uwagi dotyczące zbyt małej ilości zajęć dotyczących obsługi specjalistycznych programów komputerowych służących do rachunkowości.

Zdaniem studentów, nauczyciele akademicki motywują ich do samodzielnej pracy własnej po zajęciach np. poprzez polecenia przygotowywania esejów zaliczeniowych, przygotowania projektów lub przeprowadzenia obliczeń.

Studenci wyrazili swoje zadowolenie z powodu stosowania przez nauczycieli akademickich w większości praktycznych metod kształcenia. W ich ocenie, nauczyciele często omawiają z nimi przypadki, z którymi zetknęli się w czasie swojej pracy. Studenci doceniają możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w większości przez osoby czynne zawodowo. Ich zdaniem, kształcenie praktyczne odbywa się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej. Potwierdzili to również studenci, którzy kontynuują studia drugiego stopnia na WSB w Gdańsku, po ukończeniu studiów na innych uczelniach prowadzących studia o profilu ogólnoakademickim.

Studenci stacjonarni uczestniczą w zajęciach przez 5 dni w tygodniu, natomiast studenci niestacjonarni odbywają zajęcia w czasie, co dwutygodniowych zjazdów, w soboty i w niedziele. Studenci nie zgłosili uwag dotyczących występowania długich przerw pomiędzy zajęciami. W ich ocenie, plan zajęć oraz plan zjazdów podawany jest do ich wiadomości z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem roku akademickiego i nie ulega częstym zmianom. W przypadku rzadko występujących potrzeb odwołania zajęć, studenci są o tym informowani z odpowiednim wyprzedzeniem, za pośrednictwem systemu extranet.

Studenci mają obowiązek odbycia obowiązkowych, trzymiesięcznych praktyk zawodowych. W ich opinii, organizacja praktyk zawodowych, w tym liczba godzin, jest prawidłowa i pozwala im na uzyskanie umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej. Studenci mają możliwość skorzystania z oferty podmiotów stale współpracujących z Uczelnią w ramach praktyk, za pośrednictwem Biura Karier. Istnieje również możliwość odbywania praktyki w podmiotach spoza listy, po wcześniejszym uzyskaniu skierowania. Rozwiązanie to umożliwia Uczelni zweryfikowanie, czy wybór studenta pozwoli mu osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Zaliczenie praktyki następuje na podstawie zaświadczenia o odbyciu praktyki oraz opinii o praktykancie. Tylko niewielki odsetek studentów niestacjonarnych obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA uzyskał zaliczenie po realizacji trzymiesięcznej praktyki. Pozostali studenci uzyskali całkowite zwolnienie z obowiązku odbycia praktyki ze względu na zatrudnienie odpowiadające programowi praktyk lub prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, która jest zgodna jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia potrzeby rynku pracy. Proces doboru treści programowych uwzględnia udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, wykorzystuje analizy rynku pracy, a w proces dydaktyczny angażowani są dydaktycy z doświadczeniem praktycznym. Stosowane metody kształcenia uwzględniają wykorzystanie form aktywizujących studentów (m.in. obejmują one ćwiczenia, laboratoria, projekty, konwersatoria i praktyki). Metody aktywizujące stosowane na zajęciach praktycznych (np. metody problemowe, studia przypadków, metody sytuacyjne, prowadzenie negocjacji, gry

dydaktyczne, różne formy dyskusji dydaktycznej, projekty czy metody eksponujące, wykład konwersatoryjny, zadania komunikacyjne, symulacje) pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w obszarze umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

Programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dla ocenianego kierunku obejmują moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze powyżej 50% ogólnej liczby punktów ECTS.

Założone i realizowane dla zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym formy kształcenia odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem. W znacznej mierze zajęcia te są prowadzone przez pracowników dydaktycznych posiadających aktualne doświadczenie zawodowe zgodne z zakresem prowadzonych zajęć, które zostało zdobyte poza uczelnią. Liczebność grup ćwiczeniowych i laboratoryjnych jest zgodna wymaganiami profilu praktycznego, jednak zbyt wysoka jest maksymalna liczba grup konwersatoryjnych (40 osób), co ogranicza możliwość skutecznego osiągania efektów kształcenia z obszaru umiejętności i kompetencji społecznych. W kontekście profilu praktycznego kluczowym elementem programu studiów są praktyki. Zgodnie z Regulaminem Studiów przyjętym Uchwałą Konwentu WSB w Gdańsku 21 kwietnia 2016 roku organizacją praktyk studenckich zajmuje się jednostka uczelniana, jaką jest Biuro Karier. Szczegółowe zasady odbywania praktyk określone są w Regulaminie Praktyk wydawanym przez Rektora. Regulamin Praktyk przyjęty we wrześniu 2016 roku wskazuje na możliwość częściowego lub całościowego zaliczenia praktyki na podstawie pracy (dopuszczają to także zasady wskazane w Regulaminie Studiów). W toku analizy wybranych dokumentów stwierdzono m.in., że jednej ze studentek zaliczono praktykę na podstawie tylko i wyłącznie wydruku CEIDG, który nie pozwala na skuteczną weryfikację osiągnięcia założonych dla praktyk efektów kształcenia. Dokument ten stanowi jeden z elementów potwierdzających pracę zawodową, ale jako jedyny nie powinien stanowić podstawy do zaliczania praktyk i powinien być uzupełniony także o inne dokumenty pozwalające na weryfikację osiągniętych w ramach pracy zawodowej efektów. Jest to bardzo ważne, ponieważ zdecydowana większość praktyk na ocenianym kierunku jest zaliczana na podstawie pracy zawodowej studentów.

Miejsca praktyk, na podstawie wybranych do analizy dokumentów pozwalają stwierdzić, że praktyki odbywają się w firmach i instytucjach, które umożliwiają studentom osiąganie założonych efektów kształcenia. Również liczba miejsc praktyk, z których mogą korzystać studenci jest adekwatna do potrzeb.

2.2.

System weryfikacji stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia opiera się na rozwiązaniach zawartych w Regulaminie studiów, innych regulacjach wewnętrznych Uczelni i Wydziału Finansów i Zarządzania, który prowadzi oceniany kierunek studiów oraz na sylabusach przedmiotów. Regulamin studiów określa ogólne warunki i zasady związane z oceną i zaliczaniem przedmiotów, semestrów i całego toku studiów. Określa także ramy organizacyjne przebiegu studiów, wprowadza skalę ocen, określa prawa i obowiązki studenta w zakresie weryfikacji efektów kształcenia. Przyjęte rozwiązania są zgodne z powszechnie obowiązującymi regulacjami w krajowym szkolnictwie wyższym i stanowią właściwą podstawę do kontroli postępów studentów w uczeniu się.

Z kart przedmiotów wynika, że podstawowymi formami weryfikacji efektów kształcenia są okresowe prace kontrolne w formie kolokwii, testów, referatów, projektów, esejów, prezentacji multimedialnych, raportów, analiz studiów przypadku. Nie bez znaczenia są także metody oceny aktywności na zajęciach, ponieważ służą one ewaluacji bieżącego zaangażowania studentów oraz pośrednio umożliwiają ocenę ich wiedzy i umiejętności.

Weryfikacji efektów nauczania służą również egzaminy pisemne i ustne, ze zdecydowaną przewagą tych pierwszych. Dobór powyższych form weryfikacji efektów kształcenia jest prawidłowy, gdyż uwzględnia specyfikę przedmiotów oraz praktyczny profil kształcenia. Studenci są o nich informowani na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu, a ponadto mogą pozyskiwać te informacje z platformy Moodle.

Sposób weryfikacji realizacji efektów kształcenia zakładanych dla praktyk zawodowych jest prawidłowy. Wydział Finansów i Zarządzania określił efekty kształcenia dla praktyk zawodowych. Sformułowane efekty kształcenia są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk. Przyporządkowana punktacja ECTS oraz sylabusy dla praktyk zostały opracowane w sposób kompleksowy. Również wymiar czasowy praktyk został określony prawidłowo (480 godzin na studiach I i II stopnia - łącznie 12 punktów ECTS). Studenci mają także możliwość zorganizowania praktyki indywidualnie oraz zaliczania praktyki na podstawie pracy zawodowej, z czego korzysta znaczna ich część. Dokumentacja potwierdzająca osiągnięcie efektów w ramach praktyk zawodowych jest prowadzona właściwie.

Programy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych obejmują moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymaganym wymiarze powyżej 50% ogólnej liczby punktów ECTS. Ich rzeczywisty odsetek stanowi 75% na studiach stacjonarnych I stopnia i 72% na studiach niestacjonarnych I stopnia. Z kolei na studiach II stopnia jest to 63,7% spośród całkowitej liczby punktów ECTS przewidzianej w programie studiów. Założone i realizowane dla zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym formy kształcenia odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem. W znacznej mierze zajęcia te są prowadzone przez pracowników dydaktycznych posiadających aktualne doświadczenie zawodowe zgodne z zakresem prowadzonych zajęć, które zostało zdobyte poza uczelnią. Ewaluacja praktyk zawodowych bazuje na analizie sprawozdań z realizacji praktyk i pozyskiwania opinii od studentów.

Jeśli chodzi o weryfikację efektów kształcenia przewidzianych dla języków obcych, to odbywa się ona zgodnie z danymi zawartymi w sylabusach - w oparciu o zadania pisemne, prezentacje, test i egzamin. Efekty kształcenia związane z kompetencjami językowymi realizowane są głównie na lektoratach oraz w ograniczonym stopniu także na zajęciach z innych przedmiotów, na których wykorzystuje się obcojęzyczne terminy. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA zasadne jest jednak wprowadzenie obligatoryjnego przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym. Uwaga ta odnosi się w szczególności do studiów II stopnia.

Analiza struktury ocen z sesji zimowej i letniej roku akademickiego 2016/2017 pozwala generalnie uznać rozkłady ocen za prawidłowe. Jedynym wyjątkiem jest bardzo duży (47,5%) odsetek ocen bardzo dobrych uzyskanych przez studentów II stopnia w sesji letniej. Dane na ten temat ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	ndst	dst	dst+	db	db+	bdb
Studia I stopnia – sesja zimowa	13,0	18,6	12,5	21,5	12,4	21,9
Studia I stopnia – sesja letnia	12,3	17,8	12,7	18,9	13,2	25,0
Studia II stopnia – sesja zimowa	9,4	12,9	11,6	22,7	13,8	29,6
Studia II stopnia – sesja letnia	5,5	9,5	7,1	15,1	15,3	47,5

Metody zapisywania i archiwizowania uzyskanych efektów kształcenia są właściwe. Osiąganie efektów kształcenia jest dokumentowane za pomocą protokołów zaliczeń, ocen i recenzji prac dyplomowych, protokołów egzaminów dyplomowych oraz poprzez dzienniki

praktyk. W odniesieniu do poszczególnych przedmiotów prowadzący zajęcia mają obowiązek dokumentowania realizowanych przez studentów aktywności związanych z zaliczeniem przedmiotu. System archiwizacji etapowych i finalnych efektów kształcenia działa poprawnie. Prace zaliczeniowe są dokumentowane w formie papierowej i elektronicznej przez prowadzących zajęcia przez cały cykl kształcenia. Wyniki zaliczeń i egzaminów są wprowadzane do protokołów poprzez elektroniczny dziekanat. Rozwiązanie to funkcjonuje w Uczelni od blisko 10 lat i bardzo usprawnia proces dydaktyczny.

Warto również podkreślić, że skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość* została pozytywnie oceniona w ramach akredytacji uzyskanej w 2017 roku od IACBE (International Assembly for Collegiate Business Education), która jest międzynarodową organizacją zrzeszającą około 200 szkół biznesu z całego świata. W ocenie tej podkreślono przydatność osiąganych efektów kształcenia na rynku pracy i w dalszej edukacji. Ponadto sformułowano 10 wiodących finalnych efektów kształcenia, w które wyposażeni są absolwenci kierunku. Na studiach I stopnia są to następujące efekty:

1. Studenci będą umieli wyjaśnić podstawowe pojęcia i teorie związane z finansami i rachunkowością oraz określić ich użycie w praktyce;
2. Studenci będą w stanie identyfikować i opisać relacje między otoczeniem organizacji i jej finansami;
3. Studenci będą w stanie wyjaśnić dane finansowe;
4. Studenci będą w stanie użyć metod, technik i narzędzi zarządzania finansami;
5. Studenci będą w stanie komunikować swoją wiedzę.

Z kolei na II stopniu studiów za finalne efekty kształcenia uznaje się następujące umiejętności:

1. Studenci będą umieli przeanalizować podstawowe pojęcia i teorie związane z finansami i rachunkowością oraz określić ich użycie w praktyce;
2. Studenci będą w stanie przeanalizować i ocenić relacje między otoczeniem organizacji i jej finansami;
3. Studenci będą w stanie interpretować dane finansowe;
4. Studenci będą w stanie określić i użyć właściwych metod, technik i narzędzi zarządzania finansami;
5. Studenci będą w stanie komunikować swoją wiedzę przy użycie zaawansowanego słownictwa z zakresu finansów i rachunkowości.

W ramach analiz przydatności osiąganych efektów kształcenia na rynku pracy oraz w dalszej edukacji prowadzony jest w Uczelni monitoring opinii absolwentów WSB na temat przydatności studiów w ich życiu zawodowym. Z danych zamieszczonych w Raporcie Samooceny (str. 46-47) wynika, że opinie absolwentów są podzielone. Odsetek negatywnych odpowiedzi na poniższe pytania jest następujący:

1. W jakim stopniu ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą? – 9,5% ze 105 absolwentów studiów I stopnia i 12,8% ze 110 absolwentów studiów II stopnia.
2. Czy studia w WSB przełożyły się na poprawę Pana(i) sytuacji zawodowej? – odpowiedź „nie” wybrało 57,6% absolwentów studiów I stopnia i 59,0% absolwentów studiów II stopnia.

Powyższe wyniki dowodzą wyzwań, jakie stoją jeszcze przed Uczelnią w zakresie zabiegania o pełną satysfakcję absolwentów kończących studia na ocenianym kierunku.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia posiada walory obiektywizmu i przejrzystości. Prace są weryfikowane w systemie plagiatowym. Wśród wylosowanych przez Zespół Oceniający PKA prac dyplomowych nie stwierdzono przypadków przekroczenia dopuszczalnego poziomu wskaźników podobieństwa (wsk.1 do 50% oraz wsk.2 do 5%).

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, kryteria zaliczenia kursów są podawane do ich wiadomości na pierwszych zajęciach i zawsze są zbieżne z kryteriami określonymi w sylabusach. Studenci potwierdzili, że nie zdarzają się sytuacje, w których zakres pytań egzaminacyjnych przekraczałby zakres ustalonego wcześniej materiału. Natomiast ich zdaniem, egzaminy rzetelnie i kompleksowo sprawdzają wiedzę i wymagane umiejętności.

Zdaniem studentów, formy egzaminów, do których przystępują, są odpowiednio dostosowane do treści kształcenia, np. przystępują oni do egzaminu ustnego z kursu dotyczącego komunikacji oraz wykonują obliczenia w celu zaliczenia kursu z rachunkowości. Terminy egzaminów są ustalane w porozumieniu ze studentami. Występują sytuację, w których studenci niestacjonarni zdają kilka egzaminów jednego dnia, jednak godzą się oni na to, aby nie przyjeżdżać kilka razy na Uczelnię w ciągu tygodnia. W odczuciu studentów, otrzymują oni wyniki egzaminów, za pośrednictwem systemu extranet bez konieczności długiego oczekiwania. Po każdym egzaminie mają oni zapewnioną możliwość zapoznania się ze swoją pracą i uzyskania uzasadnienia przyznanej oceny, w tym przede wszystkim oceny negatywnej. Studenci nie dostrzegają również przykładów nieobiektywnego podejścia do oceniania ze strony nauczycieli akademickich, nawet w przypadku egzaminów ustnych. Ponadto, w ich opinii, nauczyciele akademicy, podejmują odpowiednie działania mające na celu wyeliminowanie nieetycznych zachowań w czasie egzaminów. Wpływ na to ma przede wszystkim sposób organizacji egzaminów, zapewniający studentom komfort pracy z jednoczesnym uniemożliwieniem porozumiewania się.

Z rozmowy z Pełnomocnikiem Rektora ds. osób niepełnosprawnych wynika, że studenci niepełnosprawni mogą liczyć na dostosowanie formy egzaminu do swoich potrzeb lub na wydłużenie czasu na jego rozwiązanie.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, która jest zgodna jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, Wydział określił efekty kształcenia dla praktyk zawodowych w sposób prawidłowy. Założone efekty kształcenia przypisane poszczególnym komponentom (wiedza, umiejętności, kompetencje) są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk i możliwa jest także ich skuteczna weryfikacja, w której znacząco współuczestniczy przedstawiciel instytucji/firmy przyjmującej na praktykę. Przyporządkowana punktacja ECTS oraz sylabusy dla praktyk są opracowane prawidłowo, podobnie jak wymiar czasowy praktyk (12 tygodni, 480 godzin, 12 punktów ECTS) – dotyczy to zarówno studiów I-go, jak i II-go stopnia. Sugeruje się natomiast w miejsce zaliczenia wprowadzenie oceny z praktyk, co podkreśli nie tylko ich rangę z uwagi na profil praktyczny, ale także pozwoli dokładniej ocenić studenta. Ponadto sylabusy praktyk, zarówno dla I-go, jak i II-go stopnia zawierają 6 efektów, a karta oceny przedstawiona podczas wizytacji zawiera ich 16 w związku, z czym warto dokonać niezbędnej modyfikacji karty oceny, aby była w pełni zgodna z treściami zawartymi w kartach przedmiotu.

Regulamin praktyk wskazuje na dwie części praktyk (podstawową i kierunkową). Student ma możliwość zorganizowania praktyki indywidualnie, jak też przy wsparciu Biura Karier. Regulamin określa również ramowe zasady zaliczenia praktyk na podstawie pracy (w wymiarze całościowym lub częściowym). Zasady te w regulaminie odnoszą się jednak do „stażu pracy” i „zgodności z kierunkiem studiów lub specjalnością”, a nie efektów kształcenia. Wśród wymaganych dokumentów wymienione zostały: zaświadczenie o zatrudnieniu lub odbytym stażu (informacja o czasie zatrudnienia/stażu oraz opis stanowiska i zakres obowiązków), wydruk z CEIDG oraz ewentualnie świadectwo pracy.

Praktyki koordynuje Biuro Karier, co z organizacyjnego punktu widzenia należy uznać za mocną stronę systemu praktyk. Zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan - weryfikacja efektów sformułowanych dla praktyk zawodowych odbywa się m.in. na podstawie ogólnego

zaświadczenia i karty czasu praktyk, jednak kluczowa w procesie merytorycznej weryfikacji jest ocena opiekuna na podstawie obserwacji, który w tym celu wypełnia specjalnie przygotowany formularz odnoszący się do poszczególnych efektów na czterostopniowej skali. Jak wskazano wyżej, sugeruje się ujednolicić w zakresie efektów kształcenia formularz z kartą przedmiotu. Dość ogólnie uregulowana została kwestia kontroli praktyk. Należy jednak podkreślić, że większość studentów ocenianego kierunku zalicza praktyki na podstawie pracy zawodowej a często bezpośrednie kontakty i stałe relacje z pracodawcami, z którymi zawarte są porozumienia dotyczące praktyk pozwalają na skuteczny nadzór i kontrolę nad ich realizacją. Opracowana została także formalna procedura pozyskiwania, organizowania i nadzorowania praktyk, która stanowi element Księgi Jakości, jednak w odniesieniu do kontroli, nadzoru, weryfikacji efektów jak też ewaluacji nie zawiera ona bardziej szczegółowych wytycznych niż przywołane wyżej dokumenty i regulaminy. Ewaluacja praktyk zawodowych opiera się głównie na analizie krótkich ankiet i rozmowach ze studentami. Z prowadzonej ankietyzacji nie są jednak opracowywane raporty.

Organizacja praktyk zawodowych podlega natomiast ocenie studentów w ramach Badania Atrybutów Marki. Oceny lokują się po środku pięciostopniowej skali, ale zauważalne są nieco wyższe oceny studentów z każdym rokiem, w którym odbywały się badania. Prowadzone w sposób regularny i cykliczny Badania Atrybutów Marki obejmują m.in. ogólną ocenę studiów, jak też ocenę stopnia satysfakcji studentów wg kilkunastu obszarów funkcjonowania. Dane uzyskane metodą sondażową wskazują na relatywnie niską (w porównaniu do innych Wyższych Szkół Bankowych) ocenę studiów na WSB w Gdańsku w ostatnich trzech latach. Szczególnie niskie oceny w odniesieniu do ocenianego kierunku studenci wystawiali ofercie programowej, na którą składały się takie elementy, jak atrakcyjność programu studiów (zestaw przedmiotów), dostosowanie programu studiów do wymagań pracodawców i rynku pracy, stosunek liczby godzin ćwiczeń do wykładów oraz dodatkowe możliwości rozwoju poza programem studiów (np. kursy, szkolenia, certyfikaty). Oceny te dotyczyły zarówno I-go jak i II-go stopnia oraz studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Relatywnie nisko ocenione zostały także zajęcia, a w szczególności takie elementy, jak wykorzystanie oprogramowania na zajęciach czy atrakcyjne formy prowadzenia zajęć.

Jak wynika z informacji przekazanych w trakcie wizytacji, w związku z powyższymi wynikami podjęte zostały konkretne działania. Były to m.in. uruchomienie specjalności Obsługa Funduszy Inwestycyjnych i International Financial Services we współpracy z korporacją State Street, wprowadzono na wybranych przedmiotach zajęcia z wykorzystaniem programu Symfonia (wprowadzenie do rachunkowości, rachunkowość finansowa, controlling operacyjny) oraz wprowadzono do siatek programowych przedmiot „Gra biznesowa”.

Przedmiotem regularnych badań i analiz badań są także opinie absolwentów dotyczące oceny przydatności studiów w życiu zawodowym. Z analizy badań wynika, że ukończone studia pokrywają się z wykonywaną pracą, jednak w mniejszym przełożyły się na poprawę sytuacji zawodowej absolwentów.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia (np. projekty czy metody oceny aktywności na zajęciach, obserwacja wykonywanych zadań) sformułowane zarówno dla praktyk zawodowych, jak też pozostałych przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym są adekwatne do założonych efektów kształcenia, umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia. Dokumentowanie przebiegu praktyk opiera się na wzorach kilku dokumentów, spełniających wymagania profilu praktycznego i pozwalających na rzetelną ocenę osiągniętych efektów kształcenia.

Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych są dobrane trafnie i pozwalają na skuteczną ich weryfikację. Warto także podkreślić różnorodność metod weryfikacji osiągniętych efektów – zarówno w ramach poszczególnych przedmiotów (szczególnie tych związanych z praktycznym przygotowaniem

zawodowym), jak też w ogólnej puli wszystkich przedmiotów.

W kontekście oceny i ewaluacji programu studiów zagadnieniem wymagającym uwagi jest monitoring losów absolwentów. Obecnie monitoring ten nie jest skutecznie wykorzystywany w procesie oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez absolwentów ocenianego kierunku efektów kształcenia, ograniczając się do informacji i danych na wysokim poziomie ogólności. Ponadto badania ilościowe realizowane na poziomie centralnym warto uzupełnić badaniami o charakterze jakościowym (np. z wykorzystaniem techniki zogniskowanego wywiadu grupowego) z udziałem absolwentów kierunku. Pozwoliłoby to nie tylko na uzyskanie bardziej precyzyjnych informacji na potrzeby ewentualnych modyfikacji programu studiów, ale także pozwoliłoby na podtrzymywanie relacji z absolwentami.

2.3

Warunki i procedury rekrutacji kandydatów na studia określone są w uchwałach Konwentu WSB i podejmowane ze stosownym wyprzedzeniem, tj. w poprzednim roku akademickim. Aktualne zasady rekrutacji reguluje Uchwała nr 37/2016 Konwentu WSB w Gdańsku z dnia 21 kwietnia 2015 roku w sprawie zasad rekrutacji na studia wyższe w WSB w Gdańsku na rok akademicki 2017/2018.

Kwalifikacja na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia dokonywana jest na podstawie złożenia wymaganych dokumentów przez absolwentów szkół średnich. Preferencje mają kandydaci legitymujący się maturą z wyróżnieniem oraz laureaci olimpiad i konkursów przedmiotowych, którzy rozpoczynają studia w WSB nieodpłatnie, co jest elementem uczelnianego programu VIS (Very Important Student) promującego najlepszych studentów, którego celem jest podnoszenie poziomu kształcenia w Uczelni.

Rekrutacja na studia II stopnia obejmuje absolwentów studiów I stopnia lub studiów równorzędnych. Tryb rekrutacji na obu formach kształcenia nie przewiduje selekcji kandydatów, którzy są przyjmowani do wyczerpania limitu miejsc. Studenci innych uczelni, którzy składają podania o przyjęcie na kolejny semestr studiów w WSB są oceniani nie tylko pod kątem wykazu przedmiotów zaliczonych w poprzedniej uczelni, ale również wymiaru zajęć i punktów ECTS z tego przedmiotu. W przypadkach wątpliwości analizuje się zawartość kart przedmiotów. Zasadniczym wymogiem przyjęcia studenta jest to, aby legitymował się wymaganą liczbą punktów ECTS. Opisane procedury rekrutacji zapewniają przejrzystość kryteriów kwalifikacji, obiektywizm i równe szanse dla kandydatów w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

Regulacje dotyczące zaliczania poszczególnych etapów studiów ujęte są w nowym Regulaminie studiów wyższych WSB w Gdańsku, który został zatwierdzony Uchwałą nr 34/2017 Senatu WSB z dnia 28 kwietnia 2017 roku. Obowiązuje on od początku bieżącego roku akademickiego. Przyjęte w nim rozwiązania są prawidłowe. Najważniejsze z nich dotyczą zasad zaliczania przedmiotów (punkt IV Regulaminu studiów) oraz sporządzenia i obrony pracy dyplomowej (punkty IX i X Regulaminu studiów).

Przedmioty ujęte w planie studiów kończą się wystawieniem oceny potwierdzającej uzyskanie efektów kształcenia. Zaliczanie kolejnych semestrów wymaga uzyskania 30 punktów ECTS. Brak zaliczenia semestru umożliwia wpisanie warunkowe na kolejny semestr z ustaleniem terminu jego spełnienia.

Jeśli chodzi o zasady dyplomowania, to kwestie te, oprócz wspomnianego Regulaminu studiów, precyzuje Uchwała nr 15/2016 Rady Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku z dnia 14 października 2016 roku w sprawie zatwierdzenia „Standardów pisanie prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich”. W tym obszernym 20-stronicowym dokumencie ujęto wymogi merytoryczne, formalne i redakcyjne pisanie i obrony prac dyplomowych.

Seminaria dyplomowe rozpoczynają się na studiach I stopnia od IV semestru. Seminarzyści dokonują wyboru promotora kierując się własnymi zainteresowaniami. Dziekan ustala liczbę grup seminaryjnych oraz maksymalną liczebność grupy. W trakcie seminariów promotorzy udzielają konsultacji dyplomantom oraz egzekwują pisanie kolejnych fragmentów prac. Po ukończeniu pracy dyplomowej jest ona kierowana do weryfikacji samodzielności jej napisania w systemie antyplagiatowym plagiat.pl. Następnie praca jest drukowana i dopuszczana do obrony. Recenzent jest wyznaczany przez Dziekana. Formularze recenzji zawierają 8 szczegółowych kryteriów oceny oraz miejsce na uwagi dodatkowe związane z uzasadnieniem oceny pracy. Zasadnicze kryteria oceny pracy dyplomowej to:

1. Poprawność sformułowania celu pracy i problemu badawczego,
2. Dobór narzędzi badawczych do realizacji celu pracy,
3. Struktura pracy,
4. Poziom i poprawność merytoryczna pracy,
5. Poprawność i oryginalność wnioskowania,
6. Redakcyjna strona pracy (stylistyka, opanowanie techniki pisania pracy, przypisy),
7. Dobór i wykorzystanie literatury,
8. Wyniki systemu plagiat.pl.

Egzamin dyplomowy jest składany przed Komisją złożoną z przewodniczącego wyznaczonego przez Dziekana, promotora oraz recenzenta. Dyplomant odpowiada na wylosowane pytanie kierunkowe, przy czym zestaw 20 pytań kierunkowych na studiach I stopnia jest zatwierdzony przez Radę Wydziału, natomiast na studiach II stopnia zestaw pytań kierunkowych przygotowuje promotor. Następnie dyplomant otrzymuje po jednym pytaniu z zakresu pracy dyplomowej od promotora i recenzenta (w przypadku pracy licencjackiej) lub 2 pytania z zakresu pracy dyplomowej od recenzenta (w przypadku pracy magisterskiej). Na ocenę końcową na dyplomie studenta największy wpływ ma średnia ze studiów (50%), natomiast wagi oceny pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego wynoszą po 25%. Procedura dyplomowania zapewnia prawidłowy sposób finalnej weryfikacji efektów kształcenia oraz jest adekwatna do praktycznego profilu studiów na ocenianym kierunku *Finanse i rachunkowość*.

Wśród stwierdzonych podczas wizytacji mankamentów związanych z powstawaniem prac dyplomowych należy wymienić:

- Zbyt dużą liczebność niektórych grup seminaryjnych - bywają grupy 16-osobowe, a powinny być maksymalnie 12-osobowe;
- Przestarzała bibliografia w znacznej części prac licencjackich - zdarza się, że w wykazie wykorzystanej literatury przedmiotu brakuje pozycji wydanych w ostatnich 7 latach;
- Niewielka liczba powołań w pracach magisterskich na źródła anglojęzyczne;
- Pobieżność własnych krytycznych analiz i wnioskowania w części prac - szczególnie na studiach I stopnia;
- Zawyżanie ocen części prac przez promotorów i recenzentów (przykładowo spośród 208 obron prac magisterskich na studiach niestacjonarnych w 2016 roku 82 osoby (39,4%) uzyskały na dyplomie ocenę bardzo dobrą. Jest to wartość dwukrotnie przekraczająca analogiczny odsetek na studiach I stopnia.

Generalnie tematyka prac dobrze wpisuje się w kanon kierunku *Finanse i rachunkowość*. Tylko nieliczne tematy odbiegają od kanonu kierunku. Poniżej je wymieniono:

1. Ekonomiczne skutki emigracji młodego pokolenia Polaków,
2. Porównanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych w przedsiębiorstwie,
3. Rola przedsiębiorstw społecznych w zwalczaniu bezrobocia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielni socjalnych,
4. Samozatrudnienie, jako alternatywa wobec umowy o pracę,
5. Aktywność zawodowa kobiet w latach 2012-2014 w województwie pomorskim,

6. Funkcjonowanie mieszkaniowych przedsiębiorstw deweloperskich w Polsce,
7. Bezrobocie i metody jego ograniczania na przykładzie powiatu kartuskiego,
8. Sytuacja kobiet na rynku pracy w powiecie kościerskim w latach 2011-2015.

Niektóre tematy prac dyplomowych są formułowane zbyt ogólnie, w ich tytułach nie eksponuje się problemu badawczego, co jest szczególnie zasadne na praktycznym profilu kształcenia. Są to przykładowo następujące prace:

1. Produkty bankowe,
2. Podatek od spadków i darowizn,
3. Źródła finansowania przedsiębiorstw,
4. Problematyka przestępstw i wykroczeń podatkowych w Polsce,
5. Postępowanie podatkowe,
6. Ryzyko bankowe.

Trzeba przy tym nadmienić, że niektóre z tematów prac dyplomowych są bardzo oryginalne, np.:

1. Pranie brudnych pieniędzy w Polsce i za granicą,
2. Problemy fałszowania sprawozdań finansowych - teoria i praktyka,
3. Nieuczciwe praktyki na rynku usług bankowych stosowane wobec klientów indywidualnych i ich zwalczanie.

Na studiach I stopnia nie stwierdzono tendencji do zawyżania ocen prac i ocen z egzaminu dyplomowego. Z danych zawartych w wykazie prac licencjackich i magisterskich obronionych w 2016 roku wynikają następujące spostrzeżenia:

- tylko 6 spośród 26 prac licencjackich na studiach stacjonarnych (23,1%) zostało obronionych na ocenę bardzo dobrą;
- tylko 29 spośród 178 prac licencjackich na studiach niestacjonarnych (17,0%) zostało obronionych na ocenę bardzo dobrą;

Jeśli chodzi o zasady i warunki uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym, to kwestie te reguluje szczegółowo Uchwała nr 79/2015 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 30 czerwca 2015 r. W wyniku potwierdzania efektów uczenia się w zakresie odpowiadającym efektom kształcenia na danym kierunku, można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do programu określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Liczba studentów przyjętych na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku. Studenci przyjęci na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się, odbywają studia w ramach indywidualnego toku studiów (ITS). Szczegółowe rozwiązania odnoszące się do wykazu przedmiotów objętych procedurą potwierdzającą uzyskanie efektów kształcenia, a także skład komisji rozpatrującej wnioski studentów o uznanie efektów kształcenia zostały określone w Zarządzeniu nr 2/2016 Dziekana Wydziału Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku z dnia 11 stycznia 2016 r. Z wykazu tego wyeliminowano przedmioty podstawowe.

Wśród dokumentów potwierdzających osiągnięcie określonych efektów kształcenia poza Uczelnią znajdują się: świadectwa ukończenia odpowiednich kursów i szkoleń (ukończonych po 2010 roku) - z wykazem godzin i treści programowych, świadectwa pracy z zakresem obowiązków za ostatnie 5 lat, zaświadczenia od pracodawcy z opisem wykonywanych czynności (za ostatnie 5 lat), oświadczenie o podejmowanych czynnościach w ramach działalności gospodarczej (za ostatnie 5 lat), uzyskane certyfikaty w (np. SKwP po 2011 r., KIBR po 2009 r., Ministerstwa Finansów po 2002 r) i inne dokumenty. Reasumując, wdrożone procedury potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza WSB są właściwe.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, studenci pierwszych lat studiów wyrazili swoje zadowolenie z organizacji procesu rekrutacji na studia.

Docenili oni przede wszystkim przejrzystość i dostępność informacji o procesie rekrutacji i jego wynikach.

Kryterium rekrutacji na studia pierwszego stopnia jest zdany egzamin maturalny. Natomiast w przypadku rekrutacji na studia II stopnia, Uczelnia nie wymaga od kandydata ukończenia studiów I stopnia na kierunku finanse i rachunkowość lub pokrewnego. W obydwu przypadkach przyjmuje się kandydatów według kolejności zgłoszeń. Zdaniem studentów, Uczelnia przyjmuje na oceniany kierunek studiów odpowiednią liczbę studentów w stosunku do swojego potencjału dydaktycznego, przez co nie występuje problem ze zbyt licznymi grupami zajęciowymi lub problemy z dostępem dla studentów do infrastruktury dydaktycznej lub badawczej.

Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego zostały określone w regulaminie studiów. Wymagania formalne dotyczące prac dyplomowych zostały określone w publicznie dostępnym dokumencie (procedurze), co ułatwia studentom sprostanie wymaganiom formalnym, jakie powinna spełniać praca dyplomowa.

Studenci, mają możliwość uwzględnienia zaliczeń przedmiotów z innego kierunku studiów lub przedmiotów zrealizowanych na innej uczelni. Jeżeli student zmienia uczelnię w ramach grupy WSB, otrzymuje uwzględnienie zaliczeń automatycznie. Natomiast student przenoszący się z innej uczelni może uzyskać uwzględnienie zaliczenia na podstawie decyzji prowadzącego przedmiot, który weryfikuje zakres uzyskanych wcześniej efektów kształcenia, na podstawie dokumentacji przedstawionej przez studenta.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program kształcenia zapewnia możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Ujęte w planie studiów treści programowe, przyjęty wymiar godzinowy dla całych studiów i poszczególnych przedmiotów, jak również stosowane formy zajęć i ich organizacja, a także wykorzystywane metody dydaktyczne pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia.

Karty przedmiotów są poprawnie skonstruowane. Przedmiotowe efekty kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) są przyporządkowane do efektów kierunkowych. Program kształcenia daje możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia. W dokumentacji znajduje się matryca realizacji efektów kształcenia.

Tematyka prac licencjackich i magisterskich jest generalnie zgodna z kanonem kierunku *Finanse i rachunkowość*. Niektóre spośród wylosowanych do oceny prac posiadają jednak relatywnie słaby poziom merytoryczny. Analizowane w nich zagadnienia z zakresu finansów przedsiębiorstw i instytucji poruszane są pobieżnie. Wnioskowanie w części prac ma również lakoniczny charakter. Ten element procesu dydaktycznego powinien stanowić przedmiot troski władz dziekańskich.

Należy również rozbudowywać paletę przedmiotów do wyboru, zwiększyć liczbę przedmiotów w ramach, których wykorzystywane są narzędzia informatyczne oraz wprowadzić obligatoryjny przedmiot w języku obcym.

Procedury rekrutacyjne nie budzą zastrzeżeń. O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń, co jest powszechnie obowiązującym standardem w uczelniach niepublicznych. Zasady rekrutacji są udostępnione do publicznej informacji na stronie internetowej Uczelni. Zapewniają one przejrzystość i selektywność kryteriów kwalifikacji na ocenianym kierunku.

Zasady przenoszenia się z innych uczelni (lub z innego kierunku studiów), wznowienia studiów celem ich ukończenia i/lub złożenia i obrony pracy dyplomowej określa Regulamin studiów. Przewidziano w nim możliwość potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza edukacją formalną. Przyjęte procedury potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza Uczelnią są poprawne.

Proces dyplomowania jest ściśle sformalizowany i realizowany w oparciu o dokument „Standardy pisanie prac dyplomowych, inżynierskich i magisterskich”, w którym prawidłowo

zdefiniowano formalne i merytoryczne wymogi prac dyplomowych i procesu dyplomowania. Prace licencjackie i magisterskie ocenione podczas wizytacji charakteryzował zróżnicowany poziom merytoryczny. Należy zwrócić uwagę, że nieliczne prace dyplomowe odbiegają tematyką i treścią od kanonu kierunku, na którym są pisane.

System potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza formalną edukacją został skonstruowany poprawnie i funkcjonuje prawidłowo.

Z opinii studentów ocenianego kierunku studiów wynika, że nauczyciele akademicki stosują metody kształcenia motywujące ich do aktywności i ciągłego rozwoju. Stosunkowo niewielkie grupy zajęciowe pozwalają nauczycielom akademickim na zdefiniowanie potrzeb poszczególnych grup studentów i odpowiednie dostosowanie do nich treści kształcenia. Natomiast słabością systemu kształcenia praktycznego zgłoszoną przez studentów jest zbyt mała ilość zajęć dotyczących obsługi specjalistycznych programów komputerowych z zakresu rachunkowości.

W opinii studentów, prawidłowa organizacja procesu kształcenia pozwala im na realizację zakładanych efektów kształcenia. Obiektywizm oraz sprawność działania mechanizmów egzaminowania, powoduje zdaniem studentów, że stosowane metody sprawdzania i oceny są zorientowane na ich potrzeby i umożliwiają im uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Studenci pozytywnie ocenili proces rekrutacji na studia. W ich ocenie zasady zaliczania kolejnych etapów studiów (semestrów) zostały sprecyzowane w regulaminie studiów i są przestrzegane. Pozytywną ocenę od studentów otrzymała organizacja procesu dyplomowania, charakteryzująca się przejrzystością i obiektywizmem.

Wydział właściwie przygotował się do realizacji praktyk oraz weryfikacji efektów kształcenia uwzględniających wymagania profilu praktycznego. Dobór metod i form zajęć spełniają wymagania profilu praktycznego, punktacja ECTS dotycząca zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym również spełnia wymagania przepisów w tym zakresie. Zagadnieniem stanowiącym słabą stronę są natomiast prace dyplomowe, które w większości nie zawierają wystarczających elementów praktycznych właściwych dla profilu studiów (np. bazują na analizie problemów teoretycznych, w ograniczonym stopniu wykorzystują źródła empiryczne a tematyka prac rzadko związana jest z konkretnymi problemami o charakterze praktycznym). Treści programowe są zgodne z efektami kształcenia i odpowiadają na potrzeby branżowego rynku pracy.

Część studentów w trakcie wizytacji potwierdzała, że podczas zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym dydaktycy często i chętnie dzielą się doświadczeniami zawodowymi, a wśród form zajęć, które mają aktywizujący charakter istotną ich część stanowi praca grupowa/zespołowa. Pojawiły się jednak także opinie krytyczne wskazujące, że zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym powinny w większym stopniu wykorzystywać infrastrukturę i oprogramowanie komputerowe stosowane w branży związanej z kierunkiem.

Dobre praktyki

1. Kierunek *Finanse i rachunkowość* uzyskał w 2017 roku akredytację IACBE (International Assembly for Collegiate Business Education) na studiach licencjackich i magisterskich. Instytucja ta jest prężną międzynarodową, rozpoznawalną na całym świecie, organizacją certyfikującą jakość kształcenia w szkołach biznesowych. Potwierdza to skuteczność podejmowania działań przez władze Uczelni i Wydziału na rzecz systematycznego podnoszenia jakości kształcenia.

2. Formularz wypełniany przez pracodawcę, który stanowi narzędzie potwierdzania efektów kształcenia, jakie w trakcie praktyk osiągnął student, można uznać za dobrą praktykę

stosowaną w Szkole. Jego istotną zaletą jest czytelność i konkretność, dzięki której opiekun studenta z instytucji, w której odbywa się praktyka może w sposób prosty i jasny potwierdzić nie tylko fakt osiągnięcia poszczególnych efektów, ale także wskazać poziom ich osiągnięcia. Warto jednak ściślej dostosować przedmiotowy formularz do efektów kształcenia zawartych w sylabusach.

3. Badania Atrybutów Marki (BAM), które funkcjonują w Wyższych Szkołach Bankowych od 2010 roku i stanowią niewątpliwie wyróżnik oraz czynnik przewagi konkurencyjnej. Prowadzone są przez Centrum Rozwoju Szkół Wyższych TEB Akademia sp. z o.o. (właściciel Wyższych Szkół Bankowych). Dane służące zarówno ocenie oferty edukacyjnej, jak też ocenie postrzegania marki WSB są pozyskiwane od absolwentów, pracodawców, studentów, kandydatów na studia, pracowników dydaktycznych i słuchaczy studiów podyplomowych. Badania w zakresie dopasowania kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy oraz organizacji studiów i obsługi administracyjnej, mających na celu monitorowanie zmian w zakresie postrzegania i oceny marki Wyższej Szkoły Bankowej opierają się na kilku technikach badawczych. W badaniach wykorzystywane są głównie ilościowe techniki badawcze – ankiety internetowe, telefoniczne, audytoryjne, wywiady bezpośrednie, ale także jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione. Co roku odnotowywany jest coraz większy udział respondentów w badaniach, a poziom zwrotności należy uznać za bardzo wysoki. Wyniki badań są prezentowane w poszczególnych jednostkach, a następnie wdrażane są działania doskonalące, które także podlegają weryfikacji.

Zalecenia

1. Zdaniem Zespołu Oceniającego PKA zasadne jest wprowadzenie obligatoryjnego przedmiotu wykładanego i zaliczanego w języku obcym – w szczególności dotyczy to studiów II stopnia
2. Sugeruje się rozbudowanie oferty programowej o kursy z zakresu obsługi specjalistycznych programów komputerowych z zakresu rachunkowości.
3. Zaleca się dostosowanie procedury zaliczania praktyk na podstawie wykonywanej pracy do przepisów prawa i wewnętrznych regulacji uczelnianych dotyczących uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zdecydowana większość studentów zalicza praktyki na podstawie pracy – analiza wybranych dokumentów potwierdziła, że weryfikacja osiąganych w ten sposób efektów kształcenia przypisanych praktykom na ogół odbywa się prawidłowo i rzetelnie, jednak należy zwrócić uwagę na ograniczenia związane z takimi dokumentami, jak wpis do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej, który stanowi potwierdzenie prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej. Należy mieć na uwadze, że sam wpis nie jest dokumentem pozwalającym na skuteczną weryfikację efektów kształcenia, ponieważ może zawierać informacje o planowanym, ale nie rzeczywiście realizowanym przedmiocie działalności.
4. Rekomenduje się także Władzom Wydziału zmniejszenie maksymalnej liczebności grup konwersatoryjnych do 20-25 osób, aby w pełniejszy sposób możliwa była realizacja praktycznych efektów kształcenia.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

- 3.1.

W Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku wprowadzono model zarządzania jakością kształcenia, który obejmuje trzy wyodrębnione obszary, tj. system zapewniania jakości programów kształcenia; system zapewniania jakości kadry dydaktycznej; system zapewniania jakości dydaktyki.

Podstawą do tworzenia systemu zarządzania jakością kształcenia były Uchwały Konwentu 18/2015 z 12 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia wytycznych do tworzenia systemu zarządzania jakością kształcenia oraz Uchwała Senatu 9/2015 z 29 maja 2015 r. w sprawie systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na podstawie tych uchwał utworzono Księgę Jakości Kształcenia oraz odpowiednie procedury obszarowe.

System zapewnienia jakości kształcenia przedstawiony w tej Księdze zawiera następujące elementy:

- Cele jakościowe,
- Procedury,
- Organizację oraz
- Kierowanie systemem i dokumentowanie jego funkcjonowania.

Jednym z filarów funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w WSB w Gdańsku jest realizacja cyklu Deminga (Zaplanuj, Wykonaj, Sprawdź, Popraw) w obszarach zarządzania kadrą dydaktyczną, programami kształcenia, jak i infrastrukturą, w oparciu o którą realizowane jest kształcenie.

Na szczeblu Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku na studiach pierwszego i drugiego stopnia, procesem dydaktycznym zarządza Dziekan Wydziału poprzez: Menedżera Kierunku (MK), Zespół Dydaktyczny (ZD) oraz Koordynatora Przedmiotu (KP).

Kluczowe procedury z zakresu zadań w wyodrębnionych w tych obszarach to np.: Procedura tworzenia i weryfikacji programów kształcenia, Procedura - Standardy nauczania i oceniania, Procedura rozwoju kompetencji dydaktyczno – metodycznych nauczycieli akademickich oraz Procedura okresowej oceny nauczycieli akademickich.

W chwili obecnej Księga Jakości Kształcenia jest na etapie modyfikacji i udoskonalania i została przekazana do Komisji Jakości Kształcenia do zaopiniowania przed jej zatwierdzeniem przez Senat Uczelni. Modyfikacjom uległy poszczególne procedury z uwagi na zmiany organizacyjne, w szczególności dokonaną od stycznia 2017 r. zmianę struktury organizacyjnej Uczelni, redefiniowania uprawnień nadanych Uczelni przez Założyciela, a co za tym idzie redefiniowania zakresu obowiązków w komórkach organizacyjnych Uczelni. Obecnie utworzono 22 Procedury.

Formułowanie oraz doskonalenie programów i efektów kształcenia, w tym kształtowanie oferty specjalności, modyfikacja efektów kształcenia i realizowanych treści zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy, odbywa się na szczeblu Komisji ds. jakości kształcenia danego kierunku. Komisja ta pracuje okresowo na materiale dostarczanym przez Menedżera kierunku po zrealizowaniu prac prowadzonych w ramach Rady Programowej w skład, której wchodzi przedstawiciel zespołu dydaktycznego kierunku oraz przedstawiciele pracodawców. Na Rady Programowe zapraszani są również przedstawiciele studentów danego kierunku w celu przekazania uwag, opinii i potrzeb w zakresie realizowanego programu kształcenia. Rada Programowa opiniuje programy kształcenia, definiuje potrzeby rynku pracy i interesariuszy zewnętrznych w zakresie kształcenia przez Uczelnię oraz proponuje zmiany doskonalące i uprządkowujące programy kształcenia Uczelni. Studenci są również członkami Rady Wydziału Finansów i Zarządzania WSB w Gdańsku. Studenci, jako członkowie ciał opiniotwórczo-doradczych, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając ankiety, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej, oceniające wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich (OKD) oraz cały proces kształcenia (badania atrybutów marki – BAM). W badaniach BAM uczestniczą także interesariusze zewnętrzni.

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych w programie efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia, począwszy od zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe, a na procesie dyplomowania kończąc. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia zakłada cykliczne przeglądy programów kształcenia pod kątem formalno-prawnym oraz merytorycznym. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego koordynatorzy przedmiotów na kierunku *Finanse i Rachunkowość* zobowiązani są do weryfikacji i aktualizacji sylabusów. Najczęściej dokonywane zmiany dotyczą treści programowych, pozycji literatury wymaganej i zalecanej, metod prowadzenia zajęć, metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, form i warunków zaliczenia przedmiotu. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ściśle związane z metodami i formami kształcenia. W tym celu zostały opracowane Standardy nauczania i oceniania w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku. Przy doborze metod kształcenia nauczyciele akademicy mają wsparcie metodyka. Dział metodyki nauczania cyklicznie przeprowadza szkolenia dotyczące umiejętności i kompetencji dydaktycznych kadry dydaktycznej. Aby prowadzić zajęcia, nauczyciel akademicki jest zobligowany uzyskać tzw. certyfikat A potwierdzający przygotowanie do prowadzenia zajęć oraz znajomość standardów związanych z procesem dydaktycznym na Uczelni (poprzedzony szkoleniami). Certyfikat B (przewidziany dla wykładowców już zatrudnionych) potwierdza zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie metodyki nauczania i korzystania z nowoczesnych technologii w procesie dydaktycznym oraz wspiera rozwój w sferze psychospołecznej. W celu zapewnienia wysokiej jakości prac dyplomowych na Wydziale Finansów i Zarządzania opracowane i wdrożone zostały Standardy pisania prac dyplomowych (Regulamin studiów, Procedura uzyskiwania tytułu licencjata i inżyniera na studiach I stopnia, Procedura uzyskiwania tytułu magistra na studiach II stopnia).

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia pozwala również na dokonanie oceny ich aktualności, w tym zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy, oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oceny programu studiów, stosownych form kształcenia i metod ich weryfikacji i oceniania, a także materiałów dydaktycznych oraz infrastruktury dydaktycznej. Analiza wyników egzaminów „monitoring sesji” (struktura ocen), oceny prac etapowych, dyplomowych, praktyk, a także semestralna analiza odsiewu studentów, semestralna analiza oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów stanowi materiał analityczny dla władz Wydziału. Materiał ten pozwala na podjęcie skutecznych działań o charakterze doskonalącym lub - w zależności od stwierdzonych uchybień - naprawczym.

W wyniku działań systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Finansów i Zarządzania w Gdańsku podjęto działania na wniosek Interesariuszy zewnętrznych (pracodawcy, kandydaci, absolwenci) oraz Interesariuszy wewnętrznych (studenci, nauczyciele akademicy (pracownicy), władze wydziału i uczelni, menedżer kierunku).

W czasie wizytacji przedstawiono istotnie zrealizowane działania na kierunku *Finanse i Rachunkowość* pokazujące usprawnienia w określonych obszarach funkcjonowania kierunku w latach 2015 - 2017. Obejmują one następujące obszary:

1. Rekomendacje wpływające ze strategii technologizacji dydaktyki i ich wdrożenie,
2. Rekomendacje po Radach Programowych i ich wprowadzenie w programy kształcenia,
3. Rekomendacje wynikające z analizy wyników BAM (Badania Atrybutów Marki),
4. Akredytacje programów kształcenia.

Ad. 1 - Rekomendacje wypływające ze strategii technologizacji dydaktyki i ich wdrożenie

Strategia technologizacji dydaktyki powstała, jako realizacja potrzeby pogłębionej analizy bieżącego stanu wsparcia procesu dydaktycznego na WSB w Gdańsku technologią informatyczną biorąc pod uwagę wszystkie kierunki kształcenia. Analiza, wnioski i rekomendacje były realizowane przez pryzmat analizy otoczenia zewnętrznego Uczelni (ryunku pracy oraz standardów stosowanych w innych jednostkach edukacyjnych), a także przez pryzmat nowo budowanej strategii rozwoju uczelni na lata 2016-2020.

Strategia technologizacji dydaktyki przygotowana została w lipcu 2015, a zatwierdzona i przyjęta w listopadzie 2015. W zakresie ocenianego kierunku przedstawiono następujące działania:

Obszar: Struktura wykorzystania laboratoriów komputerowych	
Rekomendacje	Wdrożenie
Z przeprowadzonych analiz wynika, iż kierunki biznesowe, tj. Zarządzenie, Finanse i Rachunkowość, Prawo w Biznesie w marginalnym zakresie realizują kształcenie wsparte zajęciami laboratoryjnymi, co jest zjawiskiem niekorzystnym w odniesieniu do praktyki biznesowej. Rekomendowane jest: ➤ Do roku akademickiego 2018/2019 zwiększenie procentowego udziału przedmiotów laboratoryjnych do wszystkich przedmiotów na kierunku do poziomu nie niższego niż 35-40%	W 2016 roku zrealizowano: ➤ W siatkach programowych 2016/2017 kierunku FiR wprowadzono zmianę w formie realizacji przedmiotów: <i>Wprowadzenie do rachunkowości</i> z formy W+Ćw na formę W+Ćw+L; <i>Rachunkowość finansowa</i> z formy W+Ćw na formę W+L; <i>Biznes plan</i> z formy Ćw na formę Ćw+L;
Z przeprowadzonych analiz i prognoz wynika konieczność: ➤ Zwiększenia w roku akademickim 2016/2017 ilości małych sal laboratoryjnych (20 stanowisk) o 2 sale ogólnego przeznaczenia dla wszystkich zajęć laboratoryjnych na kierunkach technicznych i ekonomiczno-zarządczych oraz zwiększenie ilości dużych sal laboratoryjnych (40 stanowisk) o 1 salę ogólnego przeznaczenia dla studentów logistyki oraz studentów studiów podyplomowych (do wszystkich kursów wymagających laboratoriów komputerowych poza kursami multimedia i grafika komputerowa). ➤ Zwiększenia w roku akademickim 2017/2018 ilości dużych sal laboratoryjnych (40 stanowisk) o 1 salę.	W 2016 roku zrealizowano: ➤ Trzy nowe sale laboratoryjne: sala 110 (20 stanowisk), 212 (20 stanowisk), 203 (40 stanowisk) W 2017 roku zrealizowano: ➤ Jedna nowa sala komputerowa (20 stanowisk) W 2018 roku planowane do realizacji są: ➤ Trzy nowe sale komputerowe (po 20 stanowisk każde)
Sukcesywna wymiana starych laboratoriów oraz dokupienie nowych jednostek komputerowych (zwiększenie liczby laboratoriów): ➤ Wymianę w Gdańsku do końca września 2016 r. 37 szt. najstarszych jednostek komputerowych (obecnie 7 letnich); ➤ Do czerwca 2017 r. wymianę w Gdańsku 39 szt. jednostek komputerowych (obecnie 6 letnich) oraz wymianę w Gdyni 28 jednostek komputerowych (obecnie 4-5 letnich); ➤ Do końca lutego 2018 roku 38 jednostek komputerowych (obecnie 6 letnich); ➤ Do końca lutego 2019 roku 58 jednostek komputerowych (obecnie 4 letnich); ➤ Do końca lutego 2020 roku należy wymienić 37 jednostek komputerowych (obecnie 3 letnich);	W 2016 roku zrealizowano: ➤ Wymiana sprzętu w dwóch salach laboratoryjnych (razem 37 jednostek komputerowych) sala 207, sala 209 ➤ Modernizacja sprzętu w jednej sali laboratoryjnej (18 jednostek) W 2017 roku zrealizowano: ➤ Modernizacja jednej sali komputerowej (18 stanowisk) W 2017 roku plan: ➤ Modernizacja jednej sali komputerowej (22 stanowisk) ➤ Wymiana sprzętu w dwóch salach komputerowych (łącznie 33 jednostki)

Okresowa wymiana sprzętu komputerowego, przyjmując, że sprzęt komputerowy wymieniany jest na nowy, kiedy osiąga wiek 5-6 lat.	komputerowe) W 2018 roku plan: ➤ Budowa trzech nowych laboratoriów komputerowych (łącznie 60 stanowisk) ➤ Wymiana komputerów w dwóch salach komputerowych (łącznie 47 jednostek) W 2019 roku plan: ➤ Wymiana komputerów w trzech salach komputerowych (łącznie 58 jednostek)
Obszar: Dostępne oprogramowanie a możliwość dostarczenia studentom kompetencji wynikających z przyjętych kierunkowych efektów kształcenia	
Rekomendowany jest zakup licencji oprogramowania Symfonia, jako środowiska wykorzystywanego międzykierunkowo – Finanse i Rachunkowość oraz Zarządzanie + licencje stosowane na Studiach Podyplomowych. Zakup tego oprogramowania warunkowany powinien być następującymi czynnikami: ➤ Dostosowanie programów kształcenia (sylabusy, siatki programowe) w taki sposób, by jednoznacznie określić w nich konieczność realizacji wybranych grup przedmiotów na oprogramowaniu Symfonia, ➤ Przeszkolenie/certyfikacja, co najmniej trzech dydaktyków z obsługi oprogramowania, ➤ Zakup i wdrożenie oprogramowania na rok akademicki 2017/2018.	W roku 2016 i 2017 zrealizowano: ➤ Zakup nowych licencji i/lub nowych wersji oprogramowania Symfonia ➤ Marzec – kwiecień szkolenia pracowników dydaktycznych z kierunku Finanse i Rachunkowość z zakresu oprogramowania Symfonia W roku 2018 zaplanowano: ➤ Zakup oprogramowania MatLab z funkcjami: - Financial Instruments Toolbox - Financial Toolbox - Optimization Toolbox - Risk Management Toolbox - Statistics and Machine Learning Toolbox - Trading Toolbox

Ad 2 - Rekomendacje po Radach Programowych i ich wprowadzenie w programy kształcenia

Rady Programowe odbywają się od 2010 roku. W pierwszych trzech latach powołania organu spotkania dotyczące programów kształcenia odbywały się raz do roku. Od roku 2014 ze względu na zwiększającą się rok rocznie ofertę kształcenia, a co za tym idzie uruchamianych kierunków kształcenia powstała konieczność spotykania się dwa razy do roku i organizacji warsztatów dla wybranych kierunków. W ramach warsztatów wypracowywane są strategiczne założenia rozwoju kierunków, trendów rynkowych w zakresie zatrudnienia na rynku lokalnym i globalnym, rozwoju specjalności na danym kierunku, merytorycznych treści przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych.

Kierunek *Finanse i Rachunkowość* był analizowany pod kątem jego rozwoju na Radzie Programowej w listopadzie 2014 roku oraz w styczniu 2017 roku.

W czasie wizytacji wskazano najważniejsze uwagi oraz sposoby ich realizacji.

Rada Programowa listopad 2014 rok	
Rekomendacje	Wdrożenie
Możliwości współpracy firm i WSB oraz oczekiwania wobec studentów: ➤ W zakresie certyfikacji dostępnej dla studentów w ramach kierunku Finanse i Rachunkowość zaproponowano wprowadzenie wybranych certyfikacji: - dla II stopnia certyfikat doradcy podatkowego (legitymacja doradcy	W 2015 roku zrealizowano: ➤ Uzyskanie akredytacji na prowadzenie przedmiotu Zarządzanie projektem IPMA i certyfikowanie studentów po ukończeniu kursów ➤ Wprowadzenie do siatek programowych 2016/2017 przedmiotu Zarządzanie projektem

podatkowego) wydawany przez Ministerstwo Finansów, - certyfikaty księgowego dla I stopnia, specjalista ds. rachunkowości, dyplomowany księgowy, wydawane przez stowarzyszenie księgowych w Polsce, np. dla samodzielnej księgowej, dla obu stopni na licencjacie te niższe a na magisterce wyższe, można zacząć zdobywać poszczególne certyfikaty w trakcie studiów licencyjnych, organizowane w stowarzyszeniu księgowych, - biegły rewident: produkt skierowany do msu, - certyfikat ministra finansów, - certyfikaty w zarządzaniu projektowym: PMI, PRINCE, IPMA, PROJECT MENAGER, - europejski certyfikat bankowca, - acca, szkolenia międzynarodowe, uprawnienia międzynarodowe, - Cima - szkolenia międzynarodowe ➤ Wypracowanie modelu współpracy z przedsiębiorcami w zakresie realizacji wspólnych prac dyplomowych	IPMA W 2017 roku zrealizowano: ➤ Projekt międzykierunkowy dla studentów kierunków Finanse i Rachunkowość oraz Zarządzanie przy udziale Banku PKO, z obszaru projektowania strategii marketingowej nowych produktów banku dla klientów segmentu studiów wyższych; realizowane projekty stanowią część przygotowywanych prac dyplomowych na kierunkach W 2017 roku w realizacji: ➤ Przygotowanie do certyfikacji 20-tu studentów kierunku – certyfikacja ma nastąpić w grudniu 2017 r.
Rada Programowa – 21 czerwca 2017 rok	
Rekomendacje	Wdrożenie
➤ W specjalności „Zarządzanie przedsiębiorstwem” zastąpić przedmiot „Strategie podatkowe przedsiębiorstwa” przedmiotem „Zarządzanie łańcuchem dostaw”. ➤ W specjalności „Zarządzanie zasobami ludzkimi” zaproponowano przeniesienie przedmiotu „Operacyjne zarządzanie zasobami ludzkimi” z 3 na 4 semestr.	Planowane wdrożenie do programu kształcenia na rok akademicki 2018/2019 – prace nad programem rozpoczęte zostaną w październiku 2017 roku.

Ad. 3 - Rekomendacje wynikające z analizy wyników BAM

BAM (Badanie Atrybutów Marki) jest corocznym badaniem przeprowadzanym we wszystkich Uczelniach grupy WSB, na wszystkich funkcjonujących Wydziałach. Badanie to jest kompleksowym narzędziem służącym ocenie wszystkich aspektów funkcjonowania Uczelni, poczynając od infrastruktury lokalowej, dydaktycznej poprzez badanie jakości obsługi we wszystkich komórkach organizacyjnych, z którymi studenci mają kontakt w całym cyklu szkolenia, aż do szczegółowego badania zadowolenia z samego procesu dydaktycznego. Jest to, poza semestralnymi ankietami oceniającymi realizację poszczególnych przedmiotów przez kadrę dydaktyczną, najważniejsze badanie pozwalające oceniać jakość realizacji procesu dydaktycznego. Jest to jednocześnie badanie, na podstawie wyników którego formułowane są cele roczne menedżerów kierunków w zakresie podnoszenia jakości kształcenia na kierunku.

W obszarze dotyczącym dydaktyki studenci oceniają poniżej podane obszary takie jak: atrakcyjność programu, dostosowanie programu do rynku pracy, proporcję ćwiczeń do wykładów, dodatkową ofertę szkoleń, oprogramowanie, praktyczność kształcenia, atrakcyjność form zajęć oraz kadrę dydaktyczną.

Co roku dla każdego kierunku przygotowywane jest szczegółowe zestawienie ocen studentów w ujęciu ogólnym, ale także z rozróżnieniem dla każdego naboru (roku studiów),

trybu (stacjonarny/ niestacjonarny), ścieżki (licencjat, inżynier, magister), poziomu studiów (I, II, podyplomowe). Coroczne wyniki zestawiane są w odniesieniu do lat ubiegłych (od momentu przeprowadzenia pierwszego badania) i porównywane są pod kątem zmian ocen (wzrost, spadek) w poszczególnych obszarach. Zespół Dziekański wraz z Menedżerami kierunków bardzo szczegółowo analizuje otrzymane wyniki i ustala działania naprawcze lub doskonalące w oparciu o pozyskanie od studentów opinie. Dodatkowo ankieta zawiera zestaw pytań otwartych, gdzie studenci mogą zgłosić uwagi w obszarach nie objętych ankietą.

W czasie wizytacji przedstawiono ocenę obszarów dydaktycznych dla kierunku *Finanse i Rachunkowość* w badaniu przeprowadzonym w roku akademickim 2015/2016, dla których rekomendowano podjęcie działań usprawniających - zgodnie z oczekiwaniami zgłaszanymi przez Studentów.

Wyniki BAM 2016	
Uwagi do programu kształcenia zgłaszane przez studentów: - Finanse i Rachunkowość I stopnia – zwiększyć proporcję ćwiczeń do wykładów, - Finanse i Rachunkowość II stopnia – zwiększyć dopasowanie programu do potrzeb rynku pracy, zwiększyć proporcję oferty dodatkowej w obszarze szkoleń i certyfikacji.	Zdefiniowano cele na rok akademicki 2016/2017 dla menedżera kierunku Finanse i Rachunkowość w obszarze doskonalenia programu kształcenia: ➤ Realizacja projektu EFS „Rozwój kompetencji studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku kierunków Zarządzanie, Finanse i Rachunkowość, Turystyka i Rekreacja” w ramach, którego zrealizowano certyfikowane szkolenia prowadzące do uzyskania kwalifikacji, zajęcia warsztatowe, wyjścia studyjne, dodatkowe zadania praktyczne w postaci projektów zespołowych; ➤ Realizacja projektu EFS „Bądź kapitanem swojej kariery zawodowej – program rozwoju kompetencji kierunku Finanse i Zarządzanie Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku” ➤ Realizacja wsparcia dla studentów kierunku Zarządzanie w postaci doradztwa zawodowego, w ramach projektu EFS „Nowa jakość Biura Karier – wsparcie studentów WBS w wejściu na rynek pracy”, objęcie 480 studentów WBS w Gdańsku tym programem. ➤ Przygotowanie i wdrożenie działań naprawczych podnoszących jakość, atrakcyjność i praktyczności kształcenia na II stopniu studiów (SUM+); ➤ Zwiększenie wykorzystania technologii informatycznych w ramach zajęć na studiach I jak i II stopnia – wdrożenie wykorzystania technologii informatycznych na minimum dwóch przedmiotach – wprowadzenie zmian do siatki w ramach prac nad programem 2018/2019

Ad. 4 - Akredytacje programu kształcenia

Jak poinformowano Zespół oceniający w czasie wizytacji od roku 2014 podjęto działania mające na celu uzyskanie akredytacji International Assembly for Collegiate Business Education (IACBE). Wśród akredytowanych przez IACBE kierunków jest kierunek *Finanse i Rachunkowość*. Współpraca z instytucją pozwoliła spojrzeć w nieco odmienny sposób na

kształcenie na kierunku. W rezultacie wyodrębniono kluczowe z punktu biznesowego moduły kierunku i zrewidowano podejście do efektów kształcenia. Szkoła monitoruje osiągnięcia studentów w sposób zbieżny z filozofią IACBE i upublicznia wyniki osiągane w tym zakresie przez studentów. Proces oceny i ulepszeń ma charakter ciągły i rozpoczęto już prace nad ulepszeniem narzędzi oceny osiąganych efektów kształcenia w oparciu o dorobek IACBE. Pod koniec kwietnia 2017 r. uczelnia uzyskała pełne członkostwo w tej organizacji otrzymując akredytację dla kierunków: *Finanse i Rachunkowość*, Logistyka, Turystyka i Rekreacja i Zarządzanie.

W związku z procesem akredytacji IACBE w WSB w Gdańsku wdrożono na ocenianych kierunkach (w tym na kierunku *Finanse i Rachunkowość*) procedury określania uzyskania finalnych efektów kształcenia przez studentów kończących studia. Procedury te zgodne są ze standardami międzynarodowymi i stanowią dodatkowy, odrębny sposób formułowania efektów kształcenia funkcjonujący obok wdrożonych wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji Zawodowych. W toku prac nad systemem określania uzyskania finalnych efektów kształcenia sformułowano po 5 takich efektów na każdym poziomie studiów. Na kierunku *Finanse i Rachunkowość* na studiach I stopnia są to:

1. Studenci będą umieli wyjaśnić podstawowe pojęcia i teorie związane z finansami i rachunkowością oraz określić ich użycie w praktyce,
2. Studenci będą w stanie identyfikować i opisać relacje między otoczeniem organizacji i jej finansami,
3. Studenci będą w stanie wyjaśnić dane finansowe,
4. Studenci będą w stanie użyć metod, technik i narzędzi zarządzania finansami,
5. Studenci będą w stanie komunikować swoją wiedzę.

Na studiach II stopnia przyjęto finalne efekty kształcenia:

1. Studenci będą umieli przeanalizować podstawowe pojęcia i teorie związane z finansami i rachunkowością oraz określić ich użycie w praktyce,
2. Studenci będą w stanie przeanalizować i ocenić relacje między otoczeniem organizacji i jej finansami,
3. Studenci będą w stanie interpretować dane finansowe,
4. Studenci będą w stanie określić i użyć właściwych metod, technik i narzędzi zarządzania finansami,
5. Studenci będą w stanie komunikować swoją wiedzę przy użyciu zaawansowanego słownictwa z zakresu finansów i rachunkowości.

Istotą idei finalnych efektów kształcenia wprowadzonych w związku z akredytacją IACBE jest ocena efektów kształcenia przez Szkołę, nie zaś ocena wiedzy czy umiejętności pojedynczego studenta. W celu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów zastosowano cztery narzędzia (2 bezpośrednie i 2 pośrednie):

1. Poziom ocen z recenzji prac dyplomowych,
2. Ocenę uzyskaną z odpowiedzi na pytanie kierunkowe podczas egzaminu dyplomowego,
3. Ocenę wybranych kryteriów podczas badania Exit Survey,
4. Ocenę jednego z kryteriów podczas badania absolwentów kwestionariuszem BAM.

Wyniki z dwóch pierwszych lat funkcjonowania systemu wskazują na dość wysokie wyniki uzyskiwane w poszczególnych miarach, jednak w niektórych kryteriach niższe od zakładanych.

Na podstawie uzyskanych wyników ocen uzyskania końcowych efektów kształcenia podejmowane są działania związane z:

1. Kształtowaniem siatki programowej.
2. Modyfikacją sposobu prowadzenia zajęć.

3. Rozwojem kompetencji nauczycieli akademickich.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, Uczelnia stara się włączać przedstawicieli samorządu studenckiego w projektowanie programu kształcenia lub wprowadzaniu ewentualnych zmian do obowiązującego programu, w ramach pracy Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Księga jakości obejmuje zasady uczestnictwa studentów i absolwentów w opiniowaniu programów kształcenia. Studenci mają zapewnioną możliwość opiniowania przygotowanych projektów rozwiązań. Jednak z rozmowy z przedstawicielami Komisji wynika, że przedstawiciele samorządu studenckiego nie są aktywni na tym polu. Potwierdza to również rozmowa z przedstawicielami samorządu, którzy nie wskazali na proponowane przez siebie zmiany w zakresie programu kształcenia ocenianego kierunku studiów. Wynika to po równo z braku znajomości wśród studentów zagadnień związanych z tokiem studiów, jak również z niewystarczających działań podejmowanych przez Uczelnię, aby odmienić ten stan.

W powyższym aspekcie warto zwrócić uwagę na działania Menedżera Kierunku, który zbiera opinie uzyskane od studentów w czasie swoich dyżurów. Przedstawiciele samorządu studenckiego w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że w czasie posiedzeń Rady Wydziału są często proszeni o wyrażenie opinii, nawet, gdy samodzielnie nie przejawiają aktywności. Ponadto, przy wprowadzaniu zmian do programu kształcenia Uczelnia korzysta również z informacji uzyskanych od studentów za pośrednictwem badań ankietowych w ramach kompleksowego Badania Atrybutów Marki.

Przedstawiciele studentów nie biorą udziału w cyklicznym monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia. Uczelnia nie uwzględniła ich roli i znaczenia w tym procesie. W szczególności, samorząd studencki nie otrzymał w tym przedmiocie sprecyzowanego zakresu obowiązków. W ramach tej procedury, Menadżer Kierunku stara się natomiast pozyskać opinie studentów w mniej formalny sposób.

3.2

Publiczny dostęp do informacji jest zapewniany w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku przez różne kanały informacyjne.

Poprzez strony internetowe Uczelni (<http://www.wsb.pl/gdansk/>) dostępne są publicznie m.in. informacje dotyczące:

- bieżącej oferty Uczelni, programu kształcenia w zakresie realizowanej oferty dydaktycznej na poszczególnych kierunkach studiów oraz poziomach studiów,
- wykładowców realizujących kształcenie w ramach danych kierunków,
- przedmiotów realizowanych na danym kierunku z dokładnością do danej specjalności,
- bieżącej rekrutacji oraz możliwości dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów (m.in. studiów podyplomowych),
- partnerów biznesowych współpracujących z uczelnią,
- możliwości realizacji studiów zagranicznych,
- realizowanych projektów dofinansowanych z krajowych i zagranicznych źródeł,
- bieżących działań realizowanych przez organizacje studenckie funkcjonujące w ramach uczelni,
- zasobów bibliotecznych,
- prowadzonych programów i badań naukowych w ramach powołanych Instytutów,
- organizowanych stażach i praktykach oraz możliwościach zatrudnienia.

Dodatkowym kanałem i formą publicznego dostępu do informacji są portale społecznościowe. Na Facebooku istnieje strona, która dociera zarówno do aktualnych, jak i przyszłych studentów - fanpage. Ponadto Wydział aktywnie działa na portalach Twitter i LinkedIn.

Kolejnymi kanałami upubliczniania informacji, a przede wszystkim realizowania kampanii marketingowych są telewizja i radio, które informują o bieżącej ofercie Uczelni na rynku lokalnym, ale i ogólnopolskim.

Innym sposobem upowszechniania informacji są spotkania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:

- Dzień Pierwszaka – spotkania z pierwszo rocznymi studentami informujące o zasadach studiowania dla nowoprzyjętych studentów,
- Spotkania z menadżerem kierunku, dotyczące planu i programu studiów, efektów kształcenia, możliwości studiowania na wyższych poziomach studiów,
- Wyjazdy menedżerów kierunku oraz pracowników Biura Marketingu do szkół średnich w celu informowania o realizowanych inicjatywach, programie kształcenia, możliwości nawiązywania współpracy,
- Wyjazdy menedżerów kierunku oraz władz dziekańskich do przedstawicieli środowiska biznesowego w celu informowania o prowadzonej działalności i możliwości nawiązywania współpracy.

Na Wydziale Finansów i Zarządzania w Gdańsku nad stroną internetową opiekę merytoryczną sprawuje Dział Marketingu do zadań, którego należy m.in. promocja Uczelni Wydziału wśród studentów, potencjalnych kandydatów na studia oraz wśród potencjalnych partnerów biznesowych. Za treści zamieszczane na stronie odpowiadają kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych, którzy monitorują, zamieszczają i aktualizują informacje m.in. o ofercie dydaktycznej, sprawach studenckich, sprawach naukowych (np. konferencjach, projektach badawczych i dydaktycznych, publikacjach) itd., zasobów bibliotecznych w tym elektronicznych, pomocy materialnej i socjalnej itd. Nadzór merytoryczny nad całością sprawuje Dziekan Wydziału Finansów i Zarządzania w Gdańsku. Do informacji zamieszczanych na stronach internetowych mają dostęp zarówno studenci jak i interesariusze zewnętrzni w określonym obszarze uprawnień.

Ponadto studenci i pracownicy posiadają dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia oraz jego wynikach w systemie informatycznym Uczelni (Extranet – studenci, Intranet – pracownicy) oraz na platformie Moodle. Na platformie Moodle znajdują się niezbędne materiały dydaktyczne (syllabus, e-serwis).

Studenci Wydziału mają dostęp do elektronicznej informacji (Extranet oraz strona internetowa) w zakresie: oferty kształcenia, planów zajęć, ocen, egzaminów i zaliczeń, wykładów do wyboru, specjalności, seminariów, zasad zaliczania i sesji egzaminacyjnej. Poprzez Extranet studenci dokonują wyboru specjalności, seminariów dyplomowych wykładów do wyboru; dokonują oceny prowadzonych zajęć dydaktycznych. Mają też możliwość pobrania standardowych formularzy podań oraz otrzymują informacje o decyzjach dziekańskich. W Extranecie umieszczana jest informacja o dyżurach nauczycieli akademickich, władz Wydziału i Uczelni. Jest to platforma, na której studenci mają dostęp do obowiązujących przepisów wewnętrznych, zarządzeń i procedur. Pieczę nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów informatycznych sprawuje jednostka ogólnouczelniana – Dział Informatyki. Takie opinie są zgodne z oceną Zespołu Oceniającego PKA.

W Intranecie pracownicy znajdują informacje na temat: planu zajęć, terminów dyżurów, informacji o godzinach otwarcia działów.

Narzędziem oceniającym dostęp do informacji publicznych są coroczne Badania Atrybutów Marki (pytania dot. m.in.: Moodle, Extranetu) zawierające przygotowane w różnym

zakresie i różnym stopniu szczegółowości wnioski z wyników badania ankietowego (wśród kandydatów na studia, studentów, absolwentów, nauczycieli akademickich i pracodawców) rozpoznawalności marki, tj. WSB. Dostęp do tych danych mają nauczyciele akademicy, pracownicy administracji oraz studenci.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili swoje zadowolenie dotyczące jakości i aktualności informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia oraz o przyznawanych kwalifikacjach, rekrutacji i możliwości dalszego kształcenia i zatrudniania absolwentów. Głównym źródłem informacji jest strona internetowa Uczelni oraz system extranet. Strona internetowa została oceniona przez studentów, jako przejrzysta i charakteryzująca się łatwym sposobem wyszukiwania potrzebnych informacji. Sylabusy przedmiotów zostały opublikowane dla studentów za pośrednictwem systemu Extranet.

Uczelnia poznaje opinie dotyczące funkcjonalności strony internetowej oraz zakresu udostępnianych informacji w ramach Badania Atrybutów Marki. Studenci mają również możliwość zgłaszania swoich uwag odnośnie dostępu do informacji do Menedżera Kierunku lub bezpośrednio do administratora strony internetowej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Finansów i Zarządzania w Gdańsku określił i wdrożył zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Prowadzi na kierunku *Finanse i rachunkowość* monitorowanie i okresowe (roczne) przeglądy programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich) i zewnętrznych (przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego i absolwentów). Systematyczna analiza tego procesu oraz systematyczna ocena osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia prowadzi do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku, również z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy.

Wydział zapewnia również publiczny dostęp do pełnych i aktualnych informacji o programach kształcenia oraz bieżącej realizacji procesu kształcenia, tj. zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach dotyczących toku studiów dla wszystkich grup interesariuszy. Zapewnia również dostęp do warunków rekrutacji dla kandydatów na studia.

Uczelnia boryka się z niewielkim zaangażowaniem przedstawicieli studentów w prace nad projektowaniem zmian do programu kształcenia. Studenci nie są angażowani przez Uczelnię w procesy cyklicznego monitorowania i oceny programu kształcenia.

Uczelnia prowadzi systematyczną ocenę publicznego dostępu do informacji, w tym jego zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców i zapewnienia udział studentów w tym procesie. Dostęp do informacji i ich jakość są pozytywnie oceniane przez studentów.

Dobre praktyki

1. Badanie Atrybutów Marki jest wyznacznikiem doskonalącym jakości kształcenia.

Zalecenia

1. Wskazane byłoby uzupełnienie w stosowanych dotychczas procedurach sposobu badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem, okresowym przeglądem programów kształcenia, a także weryfikacją osiąganych przez studentów efektów kształcenia, w tym w szczególności w odniesieniu do weryfikacji prac dyplomowych.
2. Za celowe uznaje się podjęcie działań mających na celu poszerzenie wiedzy przedstawicieli studentów w zakresie projektowania programów kształcenia, w tym również efektów kształcenia.

3. Sugeruje się włączenie przedstawicieli studentów w procesy monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

Do minimum kadrowego zgłoszono 8 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym 7 na I i II stopień studiów, a 1 tylko na I stopień studiów. 6 osób z tej grupy ma dorobek naukowy przede wszystkim z finansów (niektórzy łączą go z dorobkiem z ekonomii lub nauk o zarządzaniu), 1 z ekonomii, 1 z prawa (głównie prawo finansowe). Ponadto zgłoszono 9 osób ze stopniami naukowymi doktora, w tym 2 osoby tylko na I stopień studiów, pozostałe na oba stopnie. W tej grupie 7 osób ma dorobek naukowy z finansów lub jednocześnie z finansów i innych dyscyplin ekonomicznych, 1 z ekonomii, a 1 z nauk o zarządzaniu. Spośród 17 osób przedstawionych do minimum kadrowego 12 ma zdobyte poza uczelniami doświadczenie zawodowe związane z treściami programowymi kierunku finanse i rachunkowość. Informacje o dorobku naukowym i doświadczeniu zawodowym każdej z tych osób zawiera załącznik 4. Wszyscy zgłoszeni do minimum kadrowego mają odpowiednie liczby godzin zajęć na ocenianym kierunku i spełniają warunki formalne. Wszyscy, zatem mogą być zaliczeni do minimum kadrowego, a wymóg posiadania takiego minimum jest spełniony na obu stopniach studiów. Oceniany kierunek studiów 1699 studentów, a zatem stosunek liczny nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego do liczby studentów wynosi 1:100. W dniach wizytacji był to stosunek poprawny, lecz zbliża się dzień zaostreżenia dotyczących go wymagań. Uczelnia przygotowała się jednak do odpowiedniego zwiększenia liczebności minimum kadrowego od października 2017.

Poza osobami zliczonymi do minimum kadrowego zajęcia na kierunku prowadzi:

- 9 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym 5 reprezentuje dyscyplinę ekonomia, 3 nauki o zarządzaniu i 1 nauki o polityce,
- 55 doktorów (31 z dyscypliny ekonomia, 8 prawo, 4 nauki o zarządzaniu, 3 finanse, a ponadto matematyka, nauki o polityce, językoznawstwo, pedagogika, psychologia, historia, nauki o kulturze fizycznej),
- 55 magistrów (w tym liczne grupy z kwalifikacjami z zakresu finansów i rachunkowości, ekonomii, prawa, filologii, zarządzania, a ponadto po 1-3 osób z kwalifikacjami z zakresu informatyki i ekonometrii, matematyki, psychologii, podstawowych problemów techniki, teologii, pedagogiki, elektroniki, ekonomiki transportu, turystyki i rekreacji).

Wśród osób spoza minimum kadrowego niemal wszyscy mają znaczne doświadczenie w pracy dydaktycznej i wyraźna większość ma doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelniami, odpowiednie ze względu na program kształcenia. Jeśli ktoś ma niewielkie doświadczenie dydaktyczne, to ma duże doświadczenie zawodowe.

4.2.

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi, więc liczny zespół (136 osób) o odpowiednio wysokich i zróżnicowanych kwalifikacjach, który stwarza dobre warunki do realizacji założonych efektów kształcenia. Obsada zajęć dydaktycznych zapewnia zgodność kwalifikacji

z treściami programowymi. Nieliczne odstępstwa od tej zasady przedstawiono w załączniku 6 (2 przypadki).

Wśród pracowników naukowo-dydaktycznych znaczącą grupę stanowią tzw. praktycy, wywodzący się z branży związanej z ocenianym kierunkiem studiów. W szczególności zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym są prowadzone głównie przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, które odpowiada zakresowi prowadzonych zajęć. Kompetencje dydaktyków będących jednocześnie praktykami bardzo wysoko ocenili studenci, wskazując m.in. na dzielenie się przez nauczycieli swoim doświadczeniem praktycznym i odwoływanie się do licznych przykładów i studiów przypadku.

Za obsadę zajęć odpowiedzialny jest menedżer kierunku, który uwzględnia doświadczenie dydaktyczne i praktyczne nauczycieli oraz oceny wystawiane im przez studentów w badaniach ankietowych.

4.3.

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku konsekwentnie stara się tworzyć trwałe zespoły pracowników naukowo-dydaktycznych i dotyczy to także ocenianego kierunku. Wprawdzie jest to realizowane przede wszystkim poprzez pozyskiwanie z zewnątrz osób o odpowiednim dorobku naukowym, doświadczeniu dydaktycznym i zawodowym, ale także konsekwentnie dba się o rozwój kadr własnych i wykorzystuje do tego oryginalne instrumenty. Przede wszystkim jest możliwość publikowania we własnych wydawnictwach, dofinansowywania przewodów naukowych (w ostatnich 5 latach dotyczyło to 2 przewodów doktorskich i 3 habilitacyjnych związanych z ocenianym kierunkiem), dofinansowania publikacji w wydawnictwach zewnętrznych czy udziałów w konferencjach naukowych. Wsparcie merytoryczne jest realizowane w miarę możliwości nielicznego zespołu bardziej doświadczonych, zwłaszcza samodzielnych nauczycieli akademickich. Pracownicy naukowo-dydaktyczni podlegają okresowym ocenom za działalność naukową i dydaktyczną. Specyficzne jednak jest to, że dobry wynik oceny może być podstawą zwiększenia wynagrodzenia. Taką podstawą może też być udział w badaniach naukowych. Jako instrumenty motywujące do dobrej pracy naukowej i dydaktycznej wykorzystuje się też zmniejszenia pensum i nagrody rektora za osiągnięcia naukowe lub dydaktyczne, w tym za dobre wyniki ankiet studenckich. Nauczyciele akademicy biorą udział w certyfikowanych kursach metodycznych oraz szkoleniach podwyższających kompetencje dydaktyczne. Pracownicy wykorzystujący platformę Moodle są przeszkoleni.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, studenci ocenianego kierunku studiów mają zapewnioną możliwość oceny zajęć dydaktycznych w ramach przeprowadzanego, co semestr badania ankietowego. Badanie przeprowadzane jest w formie ankiety elektronicznej za pośrednictwem systemu Extranet. Ocena dokonywana jest przez studentów cyklicznie i dotyczy każdego nauczyciela akademickiego, z którym student odbywał zajęcia w danym semestrze. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że wypełniają ankiety przed sesją egzaminacyjną. Rozwiązanie to ma wpływ na zwiększenie obiektywizmu studentów, natomiast uniemożliwia Uczelni zebranie opinii dotyczących każdego z etapów kształcenia, w tym również etapu weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Studenci, którzy wypełnili ankietę otrzymują informację o średniej ocen, jaką uzyskał nauczyciel akademicki za pośrednictwem systemu Extranet, co motywuje ich do udzielania odpowiedzi. Jednak wśród studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, niewielu z nich miało tego świadomość.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że dostrzegają efekty zgłaszanych przez nich uwag w formie bezpośrednich rozmów z Prodziekanem. Potwierdzili oni również, że znają mechanizmy mające na celu zapewnienie anonimowości ankiet, wypełnianych przez elektroniczny system, po zalogowaniu się.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia zgromadzono z bezpieczną nadwyżką. Liczny zespół odpowiednio wykwalifikowanych nauczycieli akademickich stwarza dobre warunki realizacji programów nauczania. Zajęcia powierza się nauczycielom akademickim o odpowiednich kwalifikacjach (wyjątki są nieliczne), w tym zajęcia służące kształceniu praktycznych umiejętności zawodowych prowadzą niemal wyłącznie osoby z odpowiednim doświadczeniem zawodowym. Działa spójny system naboru i wsparcia rozwoju kadr naukowo-dydaktycznych.

Mocną stroną oceny zajęć dydaktycznych przez studentów jest przede wszystkim kompleksowość i powszechność przeprowadzonego badania, jak również jakość i szczegółowość informacji zwrotnej udzielanej studentom. Warto zwrócić uwagę, że dla pełnego poznania opinii studentów o prowadzeniu zajęć, konieczne jest umożliwienie im wypowiedzenia się również odnośnie sposobu weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia.

Ponad połowa kadry dydaktycznej posiada znaczące i stale aktualizowane doświadczenie zawodowe. Kadra stanowi mocną stronę ocenianego kierunku i odpowiada w pełni wymaganiom określonym przez praktyczny profil studiów.

Dobre praktyki

1. Większy niż w wielu innych uczelniach prowadzących kształcenie o profilu praktycznym udział nauczycieli akademickich z właściwym ze względu na treści programowe doświadczeniem zawodowym.
2. System wsparcia rozwoju naukowego kadr z oryginalnymi rozwiązaniami motywującymi oraz szkolenia umiejętności dydaktycznych.
3. Udostępnianie studentom średniej oceny uzyskanej przez nauczyciela akademickiego po zakończeniu badania. Informację otrzymują tylko studenci, którzy wypełnili ankietę, co również jest mechanizmem motywującym do wyrażania własnych opinii.

Zalecenia

1. Wprowadzenie do ankiety studenckiej pytań dotyczących sposobu weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia i przeprowadzenie badania również w okresie po sesji egzaminacyjnej.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią kluczową grupę interesariuszy w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia. Ich aktywność w sposób jednoznaczny wpływa nie tylko na program kształcenia na kierunku *Finanse i rachunkowość*, ale również na jego realizację. Analizując interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Władzami Wydziału można wskazać dwie płaszczyzny takiego współdziałania. Pierwsza obejmuje relacji pomiędzy przedstawicielami biznesu skupionymi wokół Rady Programowej. Drugą grupą tworzy współpraca ze środowiskiem samorządowym

Podstawowe znaczenie w kreowaniu i rozwoju budowaniu współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego spełnia Rada Programowa Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. Członkowie Rady uczestniczą w cyklicznych spotkaniach, w celu wzmacniania praktycznego wymiaru studiów w WSB. W tym zakresie wymieniają się wiedzą i doświadczeniami praktycznymi dotyczącymi nowoczesnych metod kształcenia. Do tej pory,

jak deklarują Władze Szkoły odbyło się 14 takich spotkań. Uczestnikami Rady Programowej Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku są między innymi przedstawiciele takich podmiotów jak: Bank PKO BP, PKO SA, Konsalnet Holding S.A., Pearson Central Europe Sp. z o.o., Samorząd Lokalny, Straż Pożarna, JobHouse, Kancelaria Adwokacka Wioleta Kazimierczyk, Szkoła Językowa Prestigue Lingua, MayDay, Dobry Hotel, State Street, Primeline Finance sp. z o. o., Jasmar, NoProblem, Intel Technology Poland, Thomson Reuters,

Niezależnie od funkcjonowania Rady Programowej Uczelnia wykorzystuje dla budowania i doskonalenia programu kształcenia inne formy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Obejmują one:

- Członkostwo udział w pracach Business Centre Club,
- Wykorzystywanie w procesie dydaktycznym doświadczenia praktyków działających w podmiotach otoczenia społeczno-gospodarczego,
- Organizację praktyk zawodowych dla studentów Uczelni przez firmy i instytucje regionu,
- Organizację bezpłatnych seminariów dla pracowników urzędów, przedsiębiorstw i instytucji finansowych oraz nauczycieli,
- Prowadzenie różnych form kształcenia na zlecenie regionalnych podmiotów gospodarczych,
- Realizację studiów podyplomowych o programie ściśle powiązanym z aktualnymi wymogami praktyki gospodarczej,
- Współpracę ze Związkiem Banków Polskich dotyczącą organizowania szkoleń i egzaminów na samodzielnego i dyplomowanego pracownika banku w oparciu o System Standardów Kwalifikacyjnych w Bankowości Polskiej, jak również organizowanie szkoleń na Europejski Certyfikat Bankowca,
- Kształcenie dualne, w ramach, którego Uczelnia, aby jeszcze bardziej upraktyczyć studia, rozwija współpracę z firmami i przedsiębiorstwami. Skutkuje to prowadzeniem zajęć na wybranych specjalnościach, gdzie około 50% całego programu studiów to zajęcia praktyczne. Większość z nich odbywa się w rzeczywistych warunkach pracy a prowadzą takie zajęcia pracownicy danej firmy. Do tej pory takie umowy WSB zawarła z DCT Gdańsk SA (specjalność Logistyka portów morskich), Dobry Hotel (specjalność Hotelarstwo) oraz Global Service Center Polska Sp. z o.o (specjalność Inżynieria testów oprogramowania).

Wyrazem osiągnięć Szkoły w tym obszarze współpracy jest przyznanie WSB w Gdańsku w 2015 roku Medalu Europejskiego dla Usług. Medal Europejski jest niekomercyjnym, ogólnopolskim przedsięwzięciem, którego celem jest upublicznienie przykładów dobrej jakości i promocja metod jej osiągania. Wyróżniane są wyroby i usługi, które spełniają standardy europejskie. Medal jest rekomendacją wystawioną wyróżnionym produktom przez najważniejszą instytucję zajmującą się kontaktami Polski z Unią Europejską – Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (współorganizatora i patrona) oraz przez Business Centre Club.

Ta prestiżowa nagroda została przyznana Uczelni za kształcenie na studiach podyplomowych m.in. za ich praktyczne walory przydatne na rynku pracy. Przyznanie tego medalu było również uznaniem Szkoły za skuteczność w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych, a poprzez to promowanie edukacyjnego udziału Unii Europejskiej w rozwoju polskiej gospodarki.

Współpraca Wyższej Szkoły Bankowej ze środowiskiem samorządowym obejmuje zagadnienia związane z funkcjonowaniem Uczelni w środowisku lokalnym i opiera się na bieżących kontaktach przedstawicieli władz lokalnych ze środowiskiem akademickim. Jej celem jest przekazywanie wiedzy na temat struktur, sposobu funkcjonowania oraz

problemów nurtujących gremia samorządowe. Spotkania dotyczące problematyki samorządowej przyjęły formę regularnych sympozjów i seminariów.

Uczelnia współpracuje ściśle z władzami samorządowymi województwa i miasta. Wyrazem tego jest wspólne organizowanie seminariów i wykładów otwartych czy sesji panelowych przy okazji konferencji naukowych. Obejmuje ona również uczestnictwo przedstawicieli władz samorządowych w charakterze wykładowców.

Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku ściśle współpracuje z Urzędem Miasta Gdańska i Gdyni, głównie poprzez inicjowanie przedsięwzięć oświatowych, zapraszanie do udziału w nich przedstawicieli Urzędu oraz sprawowanie patronatu honorowego przez Prezydentów nad przygotowanymi przez Uczelnię wydarzeniami edukacyjnymi.

W ramach organizacji konkursów, Targów Pracy, otwartych form edukacji, Uczelnia stale współpracuje również z przedstawicielami Pomorskiego Kuratorium Oświaty, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku, Starostwa Powiatowego w Kartuzach oraz organizacjami pozarządowymi m.in. z: Gdańską Fundacją Przedsiębiorczości, Gdańskim Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, Gdańskim Związkiem Pracodawców oraz Centrum Edukacji Nauczycieli.

W 2012 roku WSB realizowała wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego, projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej „Nowa jakość zarządzania w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego”. Projekt miał na celu podniesienie jakości zarządzania oraz jakości stanowionych w UMWP aktów administracyjnych poprzez wdrożenie projektowego systemu zarządzania oraz podniesienie kompetencji 167 pracowników Urzędu. Realizacja projektu została nagrodzona w konkursie „Panteon Administracji Polskiej pod honorowym Patronatem Ministra Gospodarki”, w kategorii Urząd marszałkowski i wojewódzki.

Obecność i aktywność interesariuszy zewnętrznych podczas spotkania z Zespołem Wizytującym PKA potwierdziła długoletnią współpracę obejmującą m.in. realizację praktyk studenckich, organizowanie akcyjnych wizyt studyjnych dla studentów, realizację zajęć dydaktycznych przez przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych, udostępnianie danych i materiałów do prac dyplomowych studentom, aktywny i cykliczny udział w pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Radzie Programowej. Współpraca z pracodawcami jest autentyczna i stanowi mocną stronę Wydziału, obejmuje różnorodne podmioty i jest ścisła, a pracodawcy mają poczucie wpływu na ofertę edukacyjną, proces dydaktyczny i weryfikację efektów kształcenia.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, która jest zgodna jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią kluczową grupę interesariuszy w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia. Niezwykle ważną z punktu widzenia profilu kierunku kwestią jest także kadra dydaktyczna, w znaczącym stopniu składająca się z praktyków. Przedstawiciele pracodawców mogą wpływać na określanie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych również poprzez udział w Badaniu Atrybutów Marki. Warto podkreślić bezpośrednie i indywidualne kontakty, które nie zawsze formalizowane mają jednak znaczący i pozytywny wpływ na prowadzoną współpracę.

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek prowadzi szeroką, wieloletnią i różnorodną współpracę z dość licznymi, głównie stałymi podmiotami, reprezentującymi różne sektory (prywatny, publiczny, a także społeczny). Współpraca ma często także sformalizowany charakter, czego potwierdzeniem są m.in.: umowy partnerskie zawierane od 2011 do 2017 roku obejmujące m.in. udział w działaniach Rady Przedsiębiorczości (obecnie Rady Programowej), opiniowanie programów studiów, prowadzenie zajęć dydaktycznych przez praktyków,

tworzenie nowych specjalności i studiów podyplomowych, wspólne organizowanie szkoleń i warsztatów, pośrednictwo pracy, praktyki, staże, udział w targach pracy itp.

Istotnym elementem i płaszczyzną współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest Rada Programowa funkcjonująca na poziomie Uczelni, podzielona na zespoły kierunkowe. Przedmiotem posiedzeń zespołów dedykowanych ocenianemu kierunkowi, które jak wynika z przedstawionej dokumentacji odbywają się nieregularnie i średnio raz na 2 lata, są m.in. podejmowane przez WSB działania w ramach różnych projektów, opiniowanie programów studiów i specjalności, zgłaszane są oczekiwania pracodawców odnośnie treści przedmiotowych, form i wymiaru godzinowego zajęć. Należy podkreślić, że pracodawcy aktywnie uczestniczą w pracach Rady Programowej od 2010 roku. Spotkania Rady Programowej są dokumentowane.

Obecność i aktywność podczas spotkania w trakcie wizytacji kilku zaproszonych interesariuszy zewnętrznych potwierdziła współpracę obejmującą m.in. realizację praktyk studenckich, realizację zajęć dydaktycznych przez pracodawców, aktywny udział niektórych osób w Radzie Programowej. Współpraca z pracodawcami jest autentyczna i stanowi mocną stronę Wydziału, a pracodawcy mają poczucie wpływu na ofertę edukacyjną, proces dydaktyczny i weryfikację efektów kształcenia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji oraz organizacji praktyk zawodowych w stopniu wyróżniającym. Rozwój kierunku, weryfikacja i modyfikacja treści programowych oraz uruchamianie nowych specjalności bazują na analizie potrzeb otoczenia gospodarczego i rynku pracy, a przedstawiciele pracodawców mają realną możliwość wpływania zarówno na ofertę dydaktyczną, jak i proces dydaktyczny.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

1. Proponuje się dalsze rozwijanie we współpracy z pracodawcami w zakresie prac dyplomowych, które nie zawsze mają praktyczny charakter (np. bazują na analizie problemów teoretycznych, w ograniczonym stopniu wykorzystują źródła empiryczne a tematyka prac nie zawsze związana jest z konkretnymi problemami o charakterze praktycznym).
2. Sugeruje się szersze omówienie możliwości przygotowywania prac dyplomowych na bazie pomysłów, uwag i sugestii pracodawców. Sugeruje się także włączenie absolwentów kierunku do udziału w pracach Komisji Jakości Kształcenia – pozwoli to na jeszcze skuteczniejszy wpływ interesariuszy zewnętrznych na dopasowanie programu studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy.
3. W odniesieniu do udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie konsultowania programu studiów i efektów kształcenia przedstawiono podczas wizytacji kilka pisemnych opinii z 2015 roku, które dotyczyły siatki programowej przedmiotów na kierunku. Z opinii tych wynika, że interesariusze zewnętrzni nie mieli uwag, jednak przesłane przez nich opinie były przygotowane wg tego samego szablonu. W związku z powyższym rekomenduje się prowadzenie bardziej szczegółowych i pogłębionych konsultacji z pracodawcami na temat programu studiów, aby ograniczyć wrażenie fasadowości w pozyskiwaniu opinii. Trafną i adekwatną formułą konsultacji są np. konsultacje prowadzone w ramach Rady Programowej, które warto kontynuować i rozwijać.

4. Kolejnym obszarem wymagającym dalszych działań jest wsparcie i umożliwienie studentom udziału w certyfikowanych kursach i szkoleniach zewnętrznych (np. w ramach oferty Biura Karier), co pozwoli nabyć dodatkowe kwalifikacje niezbędne do pracy zawodowej.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kierunek ma akredytację The International Accreditation Council for Business Education. Są na nim specjalności w języku angielskim: na studiach I stopnia International Financial Services oraz International Business and Finance (w roku akademickim wprowadzana na kierunku zarządzanie, dotychczas na finansach i rachunkowości), a na studiach II stopnia Corporate Finance Management. Nie ma natomiast zajęć w językach obcych (innych niż kształcenie języków) poza tymi specjalnościami. W minimum kadrowym są samodzielni nauczyciele akademicy z Rosji, Słowacji i Republiki Czeskiej. Oprócz nich konwersatoria i ćwiczenia prowadzą profesor z Niemiec i doktor z Włoch, a lektoraty języka angielskiego reżyser teatralny z Wielkiej Brytanii.

Mobilność międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich umożliwia udział w programach, Erasmus+, FSS – Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni (wymiana z Norwegią i Islandią), Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Dzięki nim na kierunku *Finanse i rachunkowość* studiuje corocznie 40-50 obcokrajowców, a na studia zagraniczne wyjeżdżało w ostatnich 5 latach corocznie 2-3 studentów kierunku i 1-2 na praktyki. Ponadto corocznie do uczelni zagranicznych wyjeżdżało 3-4 nauczycieli akademickich związanych przede wszystkim z tym kierunkiem. Najczęściej wyjeżdżano do Università Degli Studi del Sannino – Benevento Włochy, Northampton University Wielka Brytania, Matei Bel University Słowacja, a także do Uniwersytetu w Lizbonie. Studenci mają możliwość wyjazdu do uczelni zagranicznej w celu uzyskania dwóch dyplomów (polskiego i zagranicznego). Dotyczy to wspomnianego Uniwersytetu Benevento i ESC Troyes's INBA we Francji. Studia MBA prowadzi się we współpracy z Northampton University. Bliska współpraca i możliwości wymiany, (choć nie wykorzystywano ich w ostatnich latach na tym kierunku) dotyczy Poleskiego Uniwersytetu Państwowego w Pieńsku (Białoruś) i California International Business University.

Wymiana międzynarodowa pracowników i studentów jest podstawą istnienia specjalności anglojęzycznych, ale też te specjalności uruchomiono z myślą o stworzeniu warunków takiej wymiany. Wzbogaca ona ofertę programową kierunku, daje studentom możliwości wzbogacenia swego wykształcenia i zdobycia „podwójnego dyplomu”. Specyficzne jest jednak, że istotna część wyjazdów zagranicznych pracowników Uczelni służy w pierwszym rzędzie wymianie doświadczeń dydaktycznych, zwłaszcza dotyczących metod kształcenia, oraz dyskusowaniu koncepcji kształcenia i programów.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, studenci ocenianego kierunku studiów nie mają zapewnionej możliwości wyboru zajęć fakultatywnych prowadzonych w języku obcym. Studenci mogą brać udział w wykładach gościnnych prowadzonych przez profesorów z University of Northampton. Uczelnia zapewnia studentom możliwości kształcenia w zakresie języków obcych z wykorzystaniem regularnych spotkań z lektorami. Zdaniem studentów jakość nauczania języków obcych wymaga poprawy pod względem zapoznawania ich ze słownictwem specjalistycznym z zakresu ekonomii i ćwiczeniem umiejętności językowych.

Uczelnia jest obecnie zaangażowana w program wymian oraz praktyk Erasmus+. Studenci niestacjonarni nie są jednak zainteresowani wyjazdami zagranicznymi. Przyczynami tego są: łączenie studiów z pracą zawodową oraz zobowiązania rodzinne, jak również obawa

przed brakiem wystarczających kompetencji językowych oraz wysokie koszty utrzymania się w krajach zachodniej Europy. W obecnej sytuacji na Uczelni występuje sytuacja, w której jest więcej chętnych na wyjazdy niż dostępnych miejsc. Stąd konieczne jest zastosowanie obiektywnych kryteriów takich jak sprawdzian znajomości języka obcego, średnia ocen oraz rozmowa rekrutacyjna. Każdy z tych elementów jest punktowany, co umożliwia utworzenia rankingu studentów. Zdaniem studentów przyjęte kryteria mają charakter obiektywny. W roku akademickim 2016/17 wyjechało 3 studentów. Uczelnia zapewnia studentom możliwość wyjazdu na tożsamy kierunek studiów. Natomiast nie prowadzi ona projektów międzynarodowych z uczelniami partnerskimi, w których mogliby wziąć udział studenci. Uczelnia nie uczestniczy też w krajowej wymianie studenckiej.

Uczelnia prowadzi aktywną politykę informacyjną, która ma na celu zachęcenie studentów do wyjazdów zagranicznych. Aktualne informacje na temat wyjazdów są dostępne dla studentów na stronie internetowej. Ogłoszenia o naborze są publikowane oraz rozsyłane do studentów za pośrednictwem poczty elektronicznej. Koordynator ds. wymian międzynarodowych organizuje spotkania informacyjne, w czasie, których studenci powracający z wymiany dzielą się swoimi doświadczeniami. Koordynator zbiera również opinie od studentów powracających z wymiany w przedmiocie jakości kształcenia na uczelni zagranicznej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Umiejscowienie kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość jest dość dobrze rozwinięte i wielokierunkowe. Przejawia się przede wszystkim prowadzeniem specjalności anglojęzycznych, udziałem nauczycieli akademickich z zagranicy w procesie kształcenia, wymianą międzynarodową studentów i nauczycieli akademickich. Słabe strony to niewielkie liczby studentów wyjeżdżających na studia lub praktyki zagraniczne i brak zajęć obcojęzycznych poza specjalnościami anglojęzycznymi. Mocna strona to intensywne wykorzystywanie współpracy zagranicznej do przenoszenia wzorców i doskonalenia koncepcji oraz metod kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów, nie są prowadzone zajęcia fakultatywne w języku obcym. Zdaniem studentów, kształcenie w zakresie języków obcych wymaga poprawy w odniesieniu do umiejętności komunikacji oraz znajomości słownictwa specjalistycznego.

Organizacja kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie utrudnia studentom wyjazdu na wymiany. Przyczyną niewielkiego zainteresowania wyjazdami ze strony studentów niestacjonarnych są: łączenie studiów z pracą zawodową, wysokie koszty utrzymania w państwach zachodniej Europy, zobowiązania rodzinne oraz niska znajomość języka obcego. Uczelnia podejmuje natomiast adekwatne kroki mające na celu promocję wymian międzynarodowych.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

1. Sugeruje się, aby niektóre zajęcia poza specjalnościami anglojęzycznymi prowadzić w językach obcych.
2. Proponuje się włączenie do programu kształcenia, przedmiotów prowadzonych w językach obcych o charakterze fakultatywnym.
3. Sugeruje się wykonanie analizy potrzeb studentów w zakresie kształcenia językowego i dokonanie odpowiednich zmian zmierzających do ich większego udziału w wymianie międzynarodowej.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Uczelnia dysponuje w Gdańsku Wrzeszczu 2 budynkami użytkowanymi w całości i w sposób ciągły, wynajmowanymi od swego założyciela i od gminy. Ponadto na soboty i niedziele wynajmuje sale w szkole średniej oddalonej o około 100m od tych budynków i nieco bardziej oddległego Zakładu Doskonalenia Zawodowego. Zajęcia na ocenianym kierunku odbywają się w dwóch budynkach podstawowych i we wspomnianej szkole. Jest w nich 9 sal wykładowych, 49 sal ćwiczeniowych, 12 sal komputerowych (dostępne także poza zajęciami), 10 sal do zajęć z języków obcych i 2 laboratoria dla innych kierunków, łącznie około 3500 miejsc dla studentów. Budynki podstawowe są w bardzo dobrym stanie i bardzo dobrze przystosowane do potrzeb kształcenia oraz badań naukowych. Sale w budynku szkoły są w dobrym stanie. Wszystkie są właściwie wyposażone. W większości z nich są na stałe zainstalowane rzutniki multimedialne, ponadto są rzutniki przenośne tego rodzaju. W salach komputerowych jest sprzęt dobrej jakości. Jest dużo sprzętu elektronicznego o różnym przeznaczeniu, lecz w większości dla innych kierunków studiów. W dwóch podstawowych budynkach są: sale dydaktyczne, pokoje katedr, zespołów dydaktycznych studium języków obcych, pokoje socjalne, strefy studenta, infokioski, windy, toalety dla niepełnosprawnych, tabliczki brajlowskie, a także 2 zestawy wspomagające słyszenie i 12 zestawów komputerowych dla niedowidzących. W podstawowych budynkach jest bezprzewodowy dostęp do Internetu WiFi. Przy budynkach jest parking z 240 miejscami, obiekty sportowe i instalacje do rekreacji. W pracowniach komputerowych zainstalowano między innymi oprogramowanie Symfonia (do praktycznych zajęć z rachunkowości i controllingu) i internetową grę przedsiębiorczości. Brak profesjonalnego oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego, do tego rodzaju zajęć wykorzystuje się MS Excel. W sumie baza jest nowoczesna i dobrze przystosowana do realizacji programu kierunku zarządzanie, także do zajęć o charakterze praktycznym. Dobrze pod tym względem dobierane są także miejsca praktyk.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, infrastruktura dydaktyczna przeznaczona dla ocenianego kierunku studiów prezentuje wysoki poziom. Potwierdzili oni, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Sale wykładowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji. Studenci potwierdzili, że w czasie zajęć w pracowniach komputerowych pracują samodzielnie. W ich ocenie, Uczelnia tylko w niewielkim zakresie zapewnia im zdobywanie umiejętności w zakresie obsługi specjalistycznych programów komputerowych z zakresu finansów i księgowości. Studenci mają natomiast możliwość bezpłatnego korzystania z infrastruktury Uczelni również poza godzinami zajęć.

Infrastruktura dydaktyczna jest w pełni przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo. W budynku Uczelni znajdują się podnośniki, podjazdy i toalety dostosowane do ich potrzeb. Uczelnia dysponuje miejscami parkingowymi dla osób niepełnosprawnych. Zainstalowanych jest kilka platform umożliwiających przemieszczanie się studentów pomiędzy poziomami budynków. Czytelnia przystosowana jest do potrzeb osób niedowidzących. Znajdują się tam specjalne powiększalniki, klawiatury z dużymi kontrastującymi przyciskami oraz oprogramowanie z synteizatorem mowy i lupą

powiększającą. Uczelnia wypożycza sprzęt umożliwiających studentom niepełnosprawnym pełen udział w procesie kształcenia.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, Wydział realizujący oceniany kierunek studiów dysponuje bazą dydaktyczną, która umożliwia prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym na odpowiednim poziomie do specyfiki kierunku oraz pozwala na uzyskanie umiejętności zgodnych z założonymi efektami kształcenia. Infrastruktura podlega ocenie w ramach Badania Atrybutów Marki. Opinie studentów na ogół oscylują wokół ocen dobrych i średnich.

Pracodawcy współpracujący z Wydziałem aktywnie uczestniczą w realizacji praktyk zawodowych. Sugeruje się natomiast pogłębianie i rozszerzanie współpracy z otoczeniem w odniesieniu do prac dyplomowych pisanych pod zapotrzebowanie pracodawców i z wykorzystaniem udostępnianych przez nich zasobów, co może stanowić dodatkową wartość dla pracodawców, a dla studentów możliwość zmierzenia się z praktycznym problemem wymagającym rozwiązania i możliwością nabycia ważnych dla rozwoju kariery zawodowej kompetencji.

7.2.

Uczelnia posiada bibliotekę główną zlokalizowaną w jednym z podstawowych budynków, a także bibliotekę wydziałową w Gdyni. Zbiory tego systemu to około 50 tys. woluminów, z tego około 37 tys. w Gdańsku. Zbiory odpowiednie dla kierunku finanse i rachunkowość to około 14 tys. woluminów. Ponadto w stałej prenumeracie są 84 czasopisma (69 w bibliotece gdańskiej). Jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, IBUK Libra, NSBI, elektronicznych baz czasopism, baz abstraktowo-bibliograficznych i bazy publikacji własnych pracowników. Całość jest czynna codziennie w dogodnych dla studentów godzinach, dobrze zorganizowana, oparta na programie PROLIB z katalogiem OPAC, zdalnym dostępem do baz HAN, wrzutnią książek i możliwością wypożyczania pozycji z czytelni na noc. W czytelni gdańskiej jest 40 miejsc, stanowiska do pracy indywidualnej i grupowej, 11 stanowisk komputerowych, w tym dla niedowidzących. Z dokonanego przeglądu wynika dobre wyposażenie w podstawowe podręczniki, a także dość dobre zbiory prac naukowych własnych i innych uczelni. W sumie jest to biblioteka zasobna i dobrze zorganizowana. Zapewne jednak niedoskonale wykorzystywana, bo w pracach dyplomowych nie znajdują właściwego odzwierciedlenia zbiory prac naukowych czy czasopism, w tym elektronicznych.

W opinii studentów, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, studenci ocenianego kierunku mają zapewnioną możliwość korzystania z Biblioteki Uczelnianej. W ich opinii, biblioteka jest odpowiednio zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, a pozycje znajdujące się w zbiorze, prezentują aktualne treści. Studenci mają w niej możliwość uzyskania dostępu do czasopism naukowych oraz elektronicznych baz danych, w tym również do źródeł zagranicznych. Zaopatrzenie biblioteki, w ocenie studentów, zawsze odpowiada literaturze przedmiotu określonej w sylabusach. W Uczelni funkcjonuje kompleksowy, elektroniczny system informatyczno-biblioteczny, który umożliwia wyszukiwanie potrzebnych pozycji. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji. Uczelnia ponadto zapewnia studentom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

7.3.

Nad rozwojem infrastruktury w sposób ciągły czuwa menedżer kierunku, który przyjmuje sygnały o potrzebach od studentów i pracowników, a na tej podstawie formułuje wnioski do kanclerza lub biblioteki. Dodatkowym źródłem informacji do takich wniosków są

cosemestralne ankiety studenckie i ankiety pracownicze. Zespół oceniający nie otrzymał sygnałów o istotnych brakach czy opóźnieniach realizacji potrzeb.

Uczelnia w sposób systematyczny, co roku, bada opinie studentów w przedmiocie infrastruktury dydaktycznej i naukowej w postaci ankiety w ramach Badania Atrybutów Marki. Wyniki badań są podsumowywane w końcowym raporcie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Pomieszczenia i sale dydaktyczne, w których odbywają się zajęcia ocenianego kierunku, są wystarczająco pojemne i funkcjonalne. Dobre jest wyposażenie pracowni komputerowych, choć wadą jest brak profesjonalnego oprogramowania statystyczno-ekonometrycznego. Biblioteka jest dobrze zorganizowana i ma zbiory odpowiednie dla ocenianego kierunku. Sprawny jest system doskonalenia infrastruktury.

Studenci pozytywnie oceniają infrastrukturę dydaktyczną Uczelni, z której mogą korzystać również poza zajęciami. Zdaniem studentów, Uczelnia zapewnia im kształcenie praktyczne na odpowiednim poziomie. Jakość i ilość zasobów bibliotecznych pozwalają studentom na przygotowanie pracy dyplomowej bez konieczności korzystania z zasobów innych bibliotek. Podkreślić należy również systemowe podejście Uczelni do pozyskiwania i gromadzenia opinii studentów w przedmiocie infrastruktury i zasobów bibliotecznych.

Wydział odpowiedzialny za oceniany kierunek zapewnia bazę dydaktyczną wyposażoną w urządzenia multimedialne i narzędzia (np. oprogramowanie biurowe i specjalistyczne – pakiet Office, SAP, Symfonia) do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiające uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów. Warunki dla właściwego przebiegu procesu dydaktycznego na profilu praktycznym są zapewnione (odpowiednie sale, sprzęt i oprogramowanie, wyposażenie multimedialne, komputery, odpowiednio liczne grupy zajęciowe z zastrzeżeniem zbyt licznych grup konwersatoryjnych), jednak rozszerzeniu i zintensyfikowaniu powinny ulec zajęcia dydaktyczne realizowane z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w branży finansowo-rachunkowej. Na deficyty w tym zakresie zwracali uwagę studenci – zarówno w trakcie wizytacji, jak też w Badaniach Atrybutów Marki realizowanych w ostatnich trzech latach.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

1. Proponuje się zaopatrzyć pracownie komputerowe w oprogramowanie statystyczno-ekonometryczne.
2. Sugeruje się stałe i systematyczne poszerzanie oferty zajęć z wykorzystaniem specjalistycznego i aktualnie wykorzystywanego w branży finansowo-rachunkowej oprogramowania komputerowego.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Oceniając kryterium dotyczące opieki nad studentami oraz wsparcia w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, warto zwrócić uwagę, że spośród studentów drugiego stopnia licznie zgromadzonych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, większość z nich, w odpowiedzi na pytanie potwierdziła, że kontynuuje studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na WSB w Gdańsku. Świadczy to o ich zadowoleniu z jakości kształcenia oraz o właściwym podejściu Uczelni do ich potrzeb w zakresie procesu kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA podkreślili dostępność nauczycieli akademickich, nie tylko w czasie zajęć, ale również w czasie konsultacji. Godziny konsultacji nie kolidują im z planem zajęć obowiązkowych, a w czasie sesji nauczyciele akademicy odbywają dodatkowe dyżury. Studenci ocenianego kierunku studiów regularnie korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami za pośrednictwem poczty elektronicznej, podkreślając przy tym sprawną komunikację i możliwość uzyskania szybkiej odpowiedzi zwrotnej.

Na ocenianym kierunku studiów, głównym mechanizmem motywującym studentów do osiągania lepszych wyników w nauce jest stypendium rektora. Stypendium to jest przyznawane na podstawie średniej ocen oraz osiągnięć naukowych, sportowych lub artystycznych. Studenci pozytywnie ocenili katalog uznawanych osiągnięć oraz sposób ich przeliczania na punkty. Przyjęte kryteria mają ich zdaniem charakter obiektywny i w sposób prawidłowy wartościują istotę danych osiągnięć. Poza tym, studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, wskazali także na inne mechanizmy motywacyjne tj. konkurs na najlepszą pracę dyplomową i możliwość uzyskania zniżki w czesnym dla osób angażujących się w życie Uczelni.

Studenci mają zapewnioną możliwość zgłaszania pisemnych wniosków we wszelkich sprawach związanych z tokiem studiów. Zawsze otrzymują oni odpowiedź albo w formie pisemnej, za pośrednictwem systemu extranet albo w rozmowie telefonicznej z pracownikami sekretariatu. Studenci mają również zapewnioną możliwość wszczęcia trybu odwoławczego od decyzji Dziekana. W przypadku powstania problemu dotyczącego większej grupy studentów, głos zabierają starości albo przedstawiciele samorządu studenckiego. W ich opinii postulaty studentów spotykają się z życzliwym przyjęciem ze strony władz Uczelni. Jeśli są one odpowiednio uargumentowane, następuje wprowadzanie ich w życie. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA nie potrafili przywołać przykładu sytuacji konfliktowej na Uczelni. Ich zdaniem gdyby do takiej sytuacji doszło, na pewno podjęto by rozmowy pomiędzy władzami dziekańskimi a samorządem studenckim.

Uczelnia wspiera działalność samorządu studenckiego zarówno organizacyjnie jak i finansowo. Głównym zadaniem samorządu studenckiego jest reprezentacja stanowiska studentów w zakresie wszystkich aspektów kształcenia. Przedstawiciele samorządu studenckiego zasiadają w ciałach kolegialnych Uczelni i Wydziału, w tym w Senacie, Radzie Wydziału i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zawsze, z odpowiednim wyprzedzeniem otrzymują oni zaproszenia na posiedzenia, wraz z kompletem dokumentów. W czasie posiedzeń są oni zachęceni do prezentowania stanowiska studentów. Samorząd studencki jest również organizatorem licznych projektów kulturalnych, integracyjnych i sportowych, które są finansowane przez Uczelnię. Na działalność studencką, Uczelnia rocznie przeznacza 100 tysięcy złotych, które pozostają w dyspozycji samorządu. Ponadto przedstawiciele samorządu studenckiego, wskazali, że nie mają problemów formalnych z uzyskaniem dofinansowania i z jego późniejszym rozliczeniem. Samorząd posiada własną, w pełni wyposażoną, siedzibę. Przedstawiciele samorządu studenckiego mają również zapewnione środki na udział w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez Parlament Studentów RP.

Na ocenianym kierunku studiów działają trzy studenckie koła naukowe tj. Koło Naukowe Profit, Akademia Rozwoju Osobistego WSB, WSB TV. Najściślej z ocenianym kierunkiem studiów związana jest działalność Koła Naukowego Profit. Członkowie Koła cyklicznie uczestniczą w ogólnopolskich studenckich konferencjach naukowych. Dla przykładu można wskazać na konferencję „Rachunkowość Warta Poznania”, która odbyła się w maju 2016 r. Przedstawiciele Koła wygłosili na niej cztery referaty. W 2016 r. oraz w 2017 r. studenci zorganizowali ponadto ogólnopolską konferencję naukową w WSB w Gdańsku pn. „Współczesne finanse i rachunkowość. Problemy gospodarcze w oczach młodego pokolenia”. Ponadto członkowie koła organizują liczne warsztaty zarówno z zakresu umiejętności miękkich np. „Zostań ninją rekrutacji” oraz umiejętności zawodowych we współpracy z partnerami biznesowymi uczelni. Każde z ww. kół naukowych ma swojego opiekuna naukowego z grona nauczycieli akademickich, który udziela wsparcia jego członkom zarówno na polu merytorycznym jak i organizacyjnym. Przedstawiciele kół naukowych ocenili wsparcie finansowe udzielane przez Uczelnię, jako adekwatne do ich potrzeb. Mają oni zapewnioną możliwość organizacji własnych projektów mających na celu rozwój kompetencji zawodowych.

Studenci niepełnosprawni mają zapewnioną regulaminową możliwość indywidualizacji toku studiów, w celu dostosowania go do ich potrzeb. Wsparcie organizacyjne zapewnia Pełnomocnik Rektora ds. studentów niepełnosprawnych. Zazwyczaj, pośredniczy on w kontakcie pomiędzy studentem niepełnosprawnym i nauczycielem akademickim np. w celu uzgodnienia sposobu prowadzenia zajęć oraz dostosowania formy egzaminu. Studenci mają możliwość korzystania ze specjalistycznego sprzętu, umożliwiającego im pełny udział w procesie kształcenia, podczas zajęć i egzaminów. Z rozmowy z Pełnomocnikiem wynika, że do tej pory żaden student nie wnioskował o wyznaczenie asystenta lub tłumacza języka migowego. Jego zdaniem, w razie takiej potrzeby, Uczelnia nie miałaby problemu z odpowiednią reakcją.

W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci pozytywnie odnieśli się do pracy jednostek administracyjnych Uczelni, w tym głównie sekretariatu ds. studenckich. Podkreślili oni, że dzięki sprawności w działaniu, mają oni możliwość szybkiego załatwienia swoich spraw bez konieczności długiego oczekiwania w kolejce. Ponadto potwierdzili oni, że mają bezpośredni dostęp do Prodziekana ds. studenckich również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć. Wyrazili oni swoją pozytywną ocenę dla pracy Prodziekana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, do którego zadań należy wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci niestacjonarni obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA potwierdzili, że bardzo rzadko korzystają z oferty biura karier ze względu na brak czasu związany z krótką obecnością na Uczelni w czasie weekendowych zjazdów. Podkreślili oni jednak, że bardzo często otrzymują informacje o aktywności Biura Karier za pośrednictwem systemu Extranet. Uznali oni jednak, że z tej oferty mogą korzystać studenci studiów stacjonarnych. Brak korzystania z oferty Biura Karier przez studentów niestacjonarnych może tłumaczyć stosunkowo niską ocenę działalności Biura w ramach Badania Atrybutów Marki.

Biuro organizuje dla studentów szereg bezpłatnych szkoleń z zakresu nabywania umiejętności miękkich oraz prowadzi poradnictwo zawodowe w pełnym zakresie. Uczelnia umożliwia także studentom realizację staży związanych z kierunkiem oraz rozwój kompetencji miękkich (m. in.: komunikacja, współpraca, zarządzanie sobą w czasie).

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie i wysoko ocenili takie elementy, jak organizacja praktyk zawodowych (we wcześniejszych latach w tym zakresie pojawiały się krytyczne opinie w ramach Badań Atrybutów Marki), zajęcia o charakterze praktycznym i kompetencje dydaktyczne osób z doświadczeniem zawodowym

zdołanym poza Uczelnią. Działania Biura Karier adresowane do studentów FiR, mimo znaczących działań promocyjnych, cieszą się jednak dosyć ograniczonym zainteresowaniem, co prawdopodobnie wynika ze specyfiki polegającej na znaczącym udziale studentów pracujących zawodowo.

W ocenie eksperta ds. pracodawców, co zgodne jest z oceną Zespołu Oceniającego PKA, WSB w Gdańsku posiada atrakcyjną ofertę w zakresie wspierania studentów ocenianego kierunku w procesie wchodzenia na rynek pracy. Działalność Biura Karier jest bez wątpienia mocną stroną Uczelni. Decyduje o tym m.in. szeroka i kompleksowa oferta (obejmuje ona m.in. organizację praktyk zawodowych, warsztaty i szkolenia, doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy i staży, spotkania z pracodawcami na terenie uczelni, wizyty studyjne, możliwość udziału w projektach stażowych i podnoszących kompetencje zawodowe itp.). Działania w zakresie szkoleń i warsztatów skierowanych do studentów prowadzi także koło naukowe „Profit”, którego członkowie biorą aktywny udział w konferencjach, współorganizują szkolenia i warsztaty dla studentów (rozwijające głównie kompetencje miękkie oraz uzupełniające wiedzę i umiejętności o charakterze zawodowym), współorganizują także spotkania z pracodawcami i wizyty studyjne. Warto dodać, że w WSB w Gdańsku funkcjonuje instrument wspierania kół naukowych w postaci konkursu inicjatyw studenckich, na który przeznaczane jest corocznie 100 tysięcy złotych.

8.2.

W opinii studentów, mają oni zapewniony dostęp do informacji o formach opieki i wsparcia, głównie za pośrednictwem strony internetowej oraz systemu Extranet. Ocenili oni, że udostępniane im informacje odpowiadają ich potrzebom i są na bieżąco aktualizowane. Przepływ informacji pomiędzy Uczelnią a studentami następuje również w sposób mniej formalny tj. za pośrednictwem starostów grup zajęciowych oraz samorządu studenckiego.

Studenci mogą ocenić wsparcie dydaktyczne udzielane im przez nauczycieli akademickich w ankiecie oceny zajęć dydaktycznych przeprowadzanej, co semestr za pośrednictwem systemu Extranet. Uczelnia prowadzi również dodatkowe badanie opinii studentów o ich satysfakcji ze studiowania na ocenianym kierunku studiów, które umożliwia poznanie opinii studentów w pozostałych aspektach nie uwzględnionych w ocenie zajęć dydaktycznych tj. Badanie Atrybutów Marki. W ramach powyższego działania, Uczelnia prowadzi wśród studentów badanie ich opinii o działalności jednostek administracyjnych, a w tym również, jakości kadry wspierającej proces kształcenia. Stosowane narzędzie pozwala na zdiagnozowanie mocnych i słabych stron obsługi administracyjnej Uczelni. Uczelnia wdraża w sposób ciągły działania doskonalące zainicjowane przez wyniki ww. badań.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia prezentuje rzetelne podejście do konieczności ciągłego zapewniania studentom wsparcia w procesie uczenia się, a udzielane opieka i wsparcie są zindywidualizowane w stosunku do potrzeb poszczególnych grup studentów. Na uwagę i pozytywną ocenę zasługuje dostępność nauczycieli akademickich i ich pomoc w uczeniu się i uzyskiwaniu zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia zapewnia kompleksowe i skuteczne mechanizmy wsparcia studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Na uwagę zasługuje bogata aktywność Biura Karier. System rozpatrywania skarg i wniosków studentów należy ocenić, jako przejrzysty i skuteczny. Samorząd studencki zgłosił konieczność zwiększenia środków na finansowanie swojej działalności.

Zdaniem studentów, mają oni zapewniony pełen dostęp do aktualnych informacji o formach i rodzajach udzielanego im wsparcia. Uczelnia ustala potrzeby studentów w tym zakresie za pomocą Badania Atrybutów Marki. Ponadto, działania podejmowane w celu

doskonalenia systemu opieki oraz kadry wspierającej proces kształcenia, powinny zostać ocenione, jako wszechstronne i wieloaspektowe. Badanie Atrybutów Marki umożliwia poznanie opinii studentów na temat m. in. infrastruktury, jakości obsługi administracyjnej i działalności jednostek organizacyjnych Uczelni. Uczelnia podejmuje adekwatne działania w celu ciągłego doskonalenia systemu wsparcia.

Należy podkreślić szeroką i aktywną działalność Biura Karier, umożliwiającą wieloaspektowe wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy.

Dobre praktyki

1. Realizacja projektów stażowych oraz związanych z podnoszeniem kompetencji zawodowych, finansowanych z funduszy unijnych.
2. Wśród dobrych praktyk (dotyczących nie tylko ocenianego kierunku) warto zwrócić uwagę na realizację przedmiotu „Absolwent na rynku pracy” w ramach, którego zapraszani są pracodawcy, którzy po zajęciach pełnią indywidualne dyżury dla studentów.

Zalecenia

1. Zaleca się stworzenie warunków dla większej, niż obecnie, możliwości uzyskiwania przez studentów certyfikatów zawodowych.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Kierunek *Finanse i rachunkowość* był oceniany przez PK po raz trzeci

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Niezgodność niektórych specjalności z kierunkiem studiów	Wycofano z oferty specjalności niezgodnych z kierunkiem np. gospodarowanie nieruchomościami
Niezgodność niektórych prac dyplomowych z kierunkiem studiów oraz brak zatwierdzania tematów prac dyplomowych	Powołano menedżerów kierunków, których zadaniem jest między innymi kontrola tematów prac dyplomowych pod kątem zgodności z kierunkiem studiów
Niekiedy niewłaściwa sekwencja przedmiotów	Zmieniono sekwencję przedmiotów
Obsada niektórych wykładów przez osoby bez stopnia naukowego.	Dokonano korekty obsady oraz wprowadzono procedurę powierzania i zatwierdzania wykładów prowadzonych przez osoby bez stopnia naukowego doktora
Brak publikacji w renomowanych czasopismach zagranicznych	Pracownicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku publikują w zagranicznych czasopismach naukowych
Budynki są od siebie oddalone, co utrudnia w jakimś stopniu prowadzenie dydaktyki	Uczelnia zmieniła siedzibę na nowoczesną i zlokalizowaną w jednym miejscu
Niski poziom umiędzynarodowienia	Wprowadzono ścieżkę anglojęzyczną, znacząco poszerzono współpracę w ramach ERASMUS+ w zakresie wymiany studentów i nauczycieli akademickich
System ECTS – obciążenie pomiędzy semestrami	Uczelnia dokonała modyfikacji planu studiów w celu równomiernego obciążenia studentów.